

delavec

že 30 let

v obrti in podjetništvu

Medgeneracijsko sodelovanje

(stran 6)

S ŠTUDIJSKEGA OBISKA NA DUNAJU

Neplačevanje prispevkov za delavce

SLABI ZGLEDI VLEČEJO

Zadnje čase vse več delodajalcev ne plačuje prispevkov za pokojninsko-invalidsko in za zdravstveno zavarovanje svojih delavcev, češ da za to nimajo dovolj likvidnih sredstev. Tako je v nekaterih podjetjih postala že praksa, da delavcem izplačujejo samo neto plače, na plačilo davkov in prispevkov pa se požvižgajo. V Aha Muri, ki je sedaj že v stečajnem postopku, okoli 1.300 delavkam in delavcem več mesecev niso poravnali njihovih obveznosti do blagajne pokojninskega in invalidskega zavarovanja. In kaj bo sedaj, ko je podjetje v stečaju? Bodo vse prizadete delavke in delavci imeli po upokojitvi zaradi tega nižje pokojnine?

Še bolj nerazumljivo je, ko prispevkov za svoje delavce ne plačujejo samostojni podjetniki, češ da za to nimajo dovolj sredstev iz poslovanja, čeprav za svoje poslovanje jamčijo z vsem svojim premoženjem. Ob tem, ko ne plačujejo prispevkov za delavce, pa se brez težav vozijo v dragih avtomobilih, bivajo v razkošnih vikendih in hišah in živijo razkošno vsem na oči.

Ko gredo podjetja ali podjetniki, ki ne plačujejo prispevkov, v stečaj, običajno ni dovolj stečajne mase, da bi poplačali dolgove zavodu za pokojninsko in invalidsko zavarovanje in zavodu za zdravstveno zavarovanje. Vsakdo si lahko predstavlja, kakšne probleme bodo zaradi tega imeli delavci, ko se bodo želeli upokojiti, prispevki pa niso bili plačani.

Vsak normalen človek se vpraša, kaj ob tem delajo državni organi. Če na neplačevanje prispevkov ne reagira ustrezno, s tem daje tudi drugim delodajalcem znak, da se takšno protipravno ravnanje splača. Le kdo bi še plačeval davke, če bi videl, da jih od neplačnikov nihče ne izterja.

Pa poglejmo, kaj pravi pravna država: »Kaznivo dejanje po 196. členu Kazenskega zakonika je storjeno v primeru, ko delodajalec, ki je sicer objektivno zmožen izplačati plače zaposlenim, tega vedoma ne stori. Kaznivo dejanje je lahko storjeno samo z direktnim naklepom, saj zakonska dikcija »zavestno ne ravna po predpisih« predpostavlja

možnost ravnanja v skladu s predpisi in pa zavest o protipravnosti ravnanja. Storilec se mora torej zavedati, da ravna v nasprotju z določbami Zakona o delovnih razmerjih in to tudi hoteti, kar pa je v kazenskem postopku najtežje dokazati, saj se delodajalci »izgovarjajo«, da delavcem iz objektivnih razlogov, to je zaradi izredno slabega poslovanja podjetja, niso mogli plačati prispevkov za socialno, pokojninsko in invalidsko zavarovanje in da tega seveda niso hoteli, ampak enostavno niso imeli druge možnosti.« (Odgovor Ministrstva za pravosodje, z dne 8.4.2014, Zavodu za pokojninsko in invalidsko zavarovanje Slovenije na dopis v zvezi s tem, da vse več delodajalcev ne plačuje prispevkov za svoje delavce.)

France Bučar je ob sprenevedanju v zvezi z razpisom volitev po odstopu predsednice vlade izjavil: »Pošteno povedano: sram me je. (...) V ustavi imamo jasno predpisan postopek, ki se ga je treba držati. Predsednik države je iz tega naredil cirkus.« Nekaj podobnega bi lahko rekli tudi o tem, da so bili v naši državi postavljeni pred sodišče zelo redki delodajalci, ker za delavce niso plačevali in še ne plačujejo prispevkov iz njihovih bruto plač, češ da jim ni mogoče dokazati namena. Tudi takšnim delodajalcem, ki se vozijo v najdražjih avtomobilih, razsipno živijo, bogato sponzorirajo politične stranke, ogromna sredstva trošijo za marketing, po tekočem traku privatizirajo podjetja itd., »verjamejo«, da druge možnosti, kot »ropati« delavce, niso imeli. »Ropajo« jih menda brez namena in ne da bi vedeli, da ravna protipravno. Sramota. Iz prava in pravne države so nekateri naredili že pravi cirkus. Vprašanje je samo, kdo so v tem cirkusu klovni: ali tisti, ki se delajo iz ljudi norca, ali vsi, ki to dopuščamo.

Na srečo pa je v tej državi tudi vse več, zlasti mladih tožilcev in sodnikov, ki zakon razumejo drugače, kot birokrati na pravosodnem ministrstvu. Na enem od posvetov v državnem svetu je tako mlada sodnica pred

nedavnim poučevala svoje starejše kolege, tudi z Ministrstva za pravosodje, kako je mogoče neplačnike

prispevkov kaznovati tako, da postane sodba pravnomočna. Sama je izrekla že več takšnih obsodilnih sodb, ki so bile na višjem sodišču potrjene, zato so bili nekateri, ki delavcem niso plačevali prispevkov, vendarle že pravnomočno obsojeni.

Ker sodna praksa pri nas ni pravni vir, se lahko neplačniku prispevkov na enem koncu Slovenije zgodi, da bo pravnomočno obsojen, na drugem koncu Slovenije pa zoper njega ne bo vložena niti obtožnica, češ da mu namena tako in tako ne bo mogoče dokazati. Tako različna sodna praksa postavlja pod vprašaj tudi enakost pred zakonom, ki sodi med temeljne človekove pravice.

Kljub vsemu pa se razmere na področju delovanja pravne države počasi morda vendarle obračajo na bolje. Država je napovedala vojno sivi ekonomiji, njen sestavni del pa je tudi neplačevanje davkov in prispevkov. Borbe proti sivi ekonomiji ter proti zaposlovanju in delu na črno so se koordinirano lotili vsi državni organi od inšpekcijskih služb in carine do davčne uprave, o davčni kulturi pa bodo začeli poučevati tudi mlade v osnovnih in srednjih šolah. Siva ekonomija je namreč skregana tudi s kulturo sobivanja, saj predstavlja nelojalno konkurenco na trgu in slabi socialno državo. Zaradi takšnih, ki ne plačujejo davkov in prispevkov morajo več v državno blagajno in v blagajne pokojninsko-invalidskega ter zdravstvenega zavarovanja plačevati vsi drugi, poštene državljeni. Za nameček pa imajo vsi, ki ne plačujejo davkov in prispevkov nižje stroške in zato tudi boljši konkurenčni položaj na trgu.

Kot ugotavljajo pristojni se davčna kultura v Sloveniji postopno vendarle dviguje, vse več pa je tudi poštenih delodajalcev, ki se nepoštenim ne pustijo več goljufati in jih prijavijo davčni upravi. Med prijavitelji je tudi vse več potrošnikov, ki so spoznali, da s tem, ko ne zahtevajo računa, najbolj škodujejo sebi. K temu prispeva tudi akcija »Vklopi razum, zahtevaj račun!«

Tomaz Kšela

delavec
v obrti in podjetništvu

Št. 6, junij 2014

Glasilo za delavce v obrti in podjetništvu zagotavljajo SOPS in skladi za izobraževanje delavcev pri s.p.

Ureja uredniški odbor: Gregor Cerar, Bojan Hribar, Tomaž Kšela, Martin Muršič, Jasna Rode Nikolčič in Boris Rugelj.
Glavni in odgovorni urednik: Bojan Hribar.
Glasilo izdaja SOPS.

Naslov uredništva:
Dalmatinova 4, p.p. 97, 1001 Ljubljana,
telefon: 01/434 12 69 in 434 12 71,
telefaks: 01/434 13 11,
E-mail: delavecvobrti@siol.net

Kontaktne ure uredništva:
vsak delovnik, od 9. do 11. ure.
Rokopisov in nenaročenih fotografij ne vračamo.

Iz vsebine:

Prihodnja številka izide 15. julija 2014

Odziv EU na brezposelnost mladih	4
Medgeneracijsko sodelovanje	6
Študijski obisk delegacije SOPS in ZDOPS v Amsterdamu	8
Durs poslal pismo vsem davčnim zavezancem	9
Bo zaposlovanju in delu na črno odklenkalo?	10
Mednarodna konferenca »Promocija zdravja na delovnem mestu«	12
Različne cene električne energije in plina v EU	13
Študijski obisk delegacije OZS in SOPS na Dunaju - projekt Pro Za Sto	14
Sindikalna lista	16

Odziv EU na brezposelnost mladih

PRIMERI DOBRE PRAKSE

Evropski ekonomsko-socialni odbor (EESO) je v začetku junija letos sprejel raziskovalno mnenje z naslovom »Ukrepi za zaposlovanje mladih«, v katerem poudarja, da je spopadanje z brezposelnostjo mladih eden od največjih izzivov današnjega časa v EU. Poglavitni razlogi za majhno število novih delovnih mest so šibka ali celo negativna rast, upad povpraševanja na domačem trgu, varčevanje in s tem povezana zamrzniitev zaposlovanja v javnem sektorju, razmere pa dodatno otežuje dejstvo, da niso bile pravočasno izvedene strukturne reforme v zvezi z izobraževanjem in trgom dela.

Iz podatkov evropskega statističnega urada Eurostat je razvidno, da je finančna in gospodarska kriza močno prizadela zlasti mlade, ki prvič vstopajo na trg dela. Medtem ko je bila konec leta 2008 stopnja brezposelnosti mladih dvakrat višja od splošne stopnje brezposelnosti, se je do konca leta 2012 ta količnik povzpela že na 2,6. Brezposelnost mladih je države članice prizadela v različni meri. Stopnja brezposelnosti mladih se giblje od 7,9 % v Nemčiji do 58,3 % v Grčiji.

Ukrepi za zaposlovanje mladih

Aprila 2013 je Svet sprejel priporočilo o vzpostavitvi jamstva za mlade. Jamstvo naj bi zagotovilo, da vsi mladi, mlajši od 25 let, v štirih mesecih po zaključnem šolanju ali izgubi zaposlitve prejmejo kakovostno ponudbo za delovno mesto, nadaljnje izobraževanje, vajeništvo ali pripravništvo. Da bi se finančna podpora še bolj osredotočila na regije, ki imajo največ težav z brezposelnostjo mladih in njihovo nedejavnostjo, sta se Evropski parlament in Evropski svet dogovorila, da bosta pripravila pobudo za zaposlovanje mladih, ki bo podprta s 3 milijardami evrov iz ESS in 3 milijardami evrov iz proračuna EU. Ta sredstva bodo namenje-

na posameznikom, ki niso zaposleni in se ne izobražujejo ali usposablajo, ter regijam, v katerih stopnja brezposelnosti med mladimi presega 25 %.

Evropski socialni partnerji so junija 2013 sprejeli tako imenovan okvir za ukrepanje na področju zaposlovanja mladih, ki temelji na primerih dobre prakse na štirih prednostnih področjih: na izobraževanju, prehodu iz izobraževanja v zaposlitev, zaposlovanju in podjetništvu. Okvir naj bi nacionalne socialne partnerje spodbudil k iskanju rešitev v lastnem okolju in k prilagajanju teh rešitev nacionalnim okoliščinam.

Izobraževalni sistemi v državah članicah z nizko stopnjo brezposelnosti mladih so povezani s podjetji oz. s trgom dela.

Reforma izobraževalnih sistemov

Čeprav so izobraževalni sistemi v pristojnosti držav članic, lahko k njihovi učinkovitosti pomembno prispevajo tudi izmenjava mnenj, vzajemno učenje in finančne spodbude na ravni EU. Izobraževalni sistemi v državah članicah z nizko stopnjo brezposel-

nosti mladih so povezani s podjetji oz. s trgom dela ter omogočajo pridobitev potrebnih in prenosljivih poklicnih kvalifikacij. V teh sistemih opravijo mladi del izobraževanja neposredno v podjetjih, drugi del pa v šoli. Na podlagi tega spoznanja so evropske institucije in socialni partnerji na ravni EU podprli t.i. koalicijo za vajeništva. Vajeništvo je zato eden od pomembnejših sestavnih delov jamstva za mlade, njegova uspešnost pa temelji na širšem partnerstvu med podjetji, delojemalci in izobraževalnimi ustanovami.

Tudi če posamezne države članice ne morejo v kratkem času vzpostaviti tovrstnih

izobraževalnih sistemov, bi lahko na primer posamezne dualne programe preizkusile v sodelovanju s skupino podjetij iz istega sektorja. Sektorski socialni partnerji bi morali v ta namen opredeliti skupne izobraževalne standarde in certificiranje. Druga možnost pa je večje sodelovanje med različnimi šolami in posameznimi podjetji. Pomembne korake v tej smeri je v zadnjih letih storila Malta, s študijskimi programi na visoki šoli Malta College of Arts, Science and Technology (MCAST), v okviru katerih del usposabljanja poteka neposredno v podjetjih. Tako se je 163 od 284 študentov, ki so opravljali praktično usposabljanje v podjetju Lufthansa Malta, tam tudi zaposlilo.

Lajšanje prehoda iz izobraževanja v zaposlitev

Med ukrepe za lajšanje prehoda iz izobraževanja v zaposlitev sodi na primer litovski projekt »Thinking outside the box on recruitment«, katerega namen je mlade usposobiti za delo in jim posredovati pripravništva v ustreznih podjetjih. Na podoben način delujejo tudi fundacije »Implacementstiftungen« avstrijskega zavoda za zaposlovanje, v okviru katerih se podjetja, ki ne morejo zadostiti svojih potreb po delovni sili, povežejo z iskalci zaposlitve, ki

Padanje stopnje zaposlenosti v delovno aktivni populaciji v EU

DVIG ZAPOSLENOSTI STAREJŠIH

Rezultati raziskave o delovni sili, ki jo je izvedel evropski statistični urad Eurostat kažejo, da se je stopnja zaposlenosti v delovno aktivni populaciji stari od 20 do 64 let lani zmanjšala, medtem ko se je pri ljudeh, starih od 55 do 64 let, povečala.

Stopnja zaposlenosti v delovno aktivni populaciji od 20 do 64 let je v minulem desetletju imela jasen vzorec. Od leta 2002 se je s 66,7 % postopoma zviševala in 2008 dosegla 70,3 %. Sledila je finančna kriza in posledično se je zaposlenost znižala na 68,9 %. Ta trend se še nadaljuje in leta 2013 je bila stopnja zaposlenosti v EU 68,3 %. Eden izmed ciljev strategije Evropa 2020 je do leta 2020 doseči 75 % zaposlenost. Enak trend beleži tudi Slovenija, kjer je bilo leta 2002 zaposlenih 70,0 % delovno aktivnih ljudi, lani pa le še 67,2 %.

Za starostno skupino od 55 do 64 let so podatki precej drugačni. V EU se je stopnja zaposlenosti od leta 2002, ko je znašala 38,1 %, ves čas zviševala in 2013 dosegla 50,1 %. Nekoliko manj je zaposlenost v tej starostni skupini zrasla tudi v Sloveniji in sicer s 25,9 % v letu 2002 na 33,5 % v lanskem letu.

S. J.

jim za določeno delovno mesto še manjka del usposabljanja. Stroške za njihovo izobraževanje in bivanje si delita zavod za zaposlovanje in podjetje. Ocene so pokazale, da je bilo tri mesece po izteku ukrepa zaposlenih približno 75 % udeležencev.

Na Danskem sindikati in skladi za spodbujanje zaposlovanja v sodelovanju z delodajalci v javnem in zasebnem sektorju oblikujejo pripravništva za mlade, ki so končali šolanje, da bi jim ponudili delovne izkušnje in specializacijo v njihovi stroki. Delež oseb, ki so končale tovrstno pripravništvo in dobile možnost zaposlitve, znaša v povprečju 60 %.

Na Češkem delodajalci in poklicna združenja kot partnerji sodelujejo pri projektu »Pospolu«, ki se zavzema za spremembe na področju organizacije izobraževanja in za krepitev učenja na delovnem mestu, in sicer s sklepanjem partnerstev med šolami in podjetji ter z oblikovanjem predlogov za spremembe učnih načrtov. Projekt je v prvi vrsti namenjen izobraževalnim programom na področju strojništva, elektrotehnike, gradbeništva, prometa in informacijskih tehnologij.

Slovenski projekt »Moje izkušnje«, ki je prejel nagrado Mednarodne organizacije dela, prek spletne platforme, na katero lahko študentje prenesejo podatke o svojih delovnih izkušnjah, vzpostavlja stik med študenti in delodajalci. Poleg tega se študentom izdajajo potrdila o delovnih izkušnjah.

Spodbujanje mobilnosti

Spodbujanje čezmejne mobilnosti mladih zaradi pridobivanja delovnih izkušenj lahko prav tako prispeva k premostitvi vrzeli med izključno teoretičnim izobraževanjem in prvo zaposlitvijo.

Dober primer je bilateralni sporazum med Nemčijo in Španijo, v okviru katerega so predvidene možnosti za zaposlitev in usposabljanje za približno 5.000 mladih Špancev do leta 2017. Enako velja za nemška programa »The job of my life« in »Make it in Germany«, ki si prizadevata mlade pritegniti v Nemčijo, da bi se tam usposobili za poklice, za katere primanjkuje delovne sile. Udeležencem so v okviru priprav na pripravništvo kriti stroški začetnega tečaja nemščine v matični državi in jezikovnega tečaja v Nemčiji, prejmejo pa tudi nadomestilo za potne stroške in selitev. Če je delodajalec po zaključku pripravništva zadovoljen, lahko sledi dodatno usposabljanje za obdobje treh let, med katerim mladi poleg stipendije prejmejo tudi finančno podporo ter pomoč v šoli, podjetju in v vsakodnevem življenju.

Da bi bolje uskladili ponudbo in povpraševanje na trgu dela, je potrebna reforma zaposlitvene mreže EURES. Pri tem je odločilnega pomena, da se začne EURES v vseh državah članicah – in ne le v peščici – uporabljati kot instrument politike trga dela in da se prosta delovna mesta tam tudi objavljajo. Pobuda »Tvoja prva zaposlitev EURES« je prav tako dober primer spodbu-

janja čezmejne mobilnosti, saj se mladim iskalcem zaposlitve posreduje prva zaposlitev v drugih članicah EU, prejmejo pa tudi nadomestilo za kritje dodatnih stroškov, ki nastanejo z zaposlitvijo v drugi državi.

Spodbujanje podjetništva

Eden od treh stebrov Akcijskega načrta za podjetništvo 2020 – oživitve podjetniškega duha v Evropi je podjetniško izobraževanje in usposabljanje v podporo rasti in ustanavljanju podjetij. V okviru programa za pridobitev potrdila o podjetniških veščinah »Unternehmerführerschein« lahko mladi pridobijo ekonomsko in podjetniško izobrazbo, ki se po uspešno opravljenem izpitu šteje za enakovredno podjetniškemu izpitu, ki je v Avstriji sicer pogoj za opravljanje samostojne dejavnosti.

S pomočjo programa »Junior Company Programme« dijaki, stari med 15 in 19 let, za eno šolsko leto ustanovijo pravo podjetje ter proizvede in storitve, ki so jih razvili sami, ponujajo na realnem trgu. Tako neposredno preizkusijo poslovne veščine.

V Romuniji so novoustanovljena podjetja oproščena stroškov registracije, poleg tega pridobijo davčno olajšavo za dva do štiri zaposlene in posojilo v višini do 10.000 evrov, kar je 50 % poslovnega načrta, država pa jim jamči tudi za 80 % najetih posojil. Od leta 2011 do marca 2014 je bilo na ta način ustanovljenih skupaj 12.646 MSP ter ustvarjenih 22.948 delovnih mest.

B. H.

Pravnik pojasnjuje

Piše: Matija Drmota,
univ. dipl. prav.

Plača in njeno zviševanje

Ker se v zadnjih dneh postavlja precej vprašanj v zvezi s plačo in njenim zniževanjem, se bo tokratni prispevek osredotočil na to tematiko. V skladu z Zakonom o delovnih razmerjih je plača delavca sestavljena iz osnovne plače, dela plače za delovno uspešnost in dela plače za poslovno uspešnost, v kolikor je to določeno v kolektivni pogodbi ali pogodbi o zaposlitvi.

Delovna uspešnost in poslovna uspešnost sta t.i. variabilna dela plače, ki delavcu glede na višino in mesečno izplačilo nista že sama po sebi zagotovljena. Ne glede na navedeno pa morajo biti pogoji, postopki ugotavljanja in višina dela plače iz naslova delovne uspešnosti določeni z ustreznimi akti podjetja. Delavec mora biti s temi akti seznanjen preden se ocenjevanje njegovega dela začne, saj mora vnaprej vedeti, pod kakšnimi pogoji bo upravičen do dela plače iz naslova delovne uspešnosti. Delavec lahko tudi zahteva ta del plače, v kolikor ugotovi, da je glede na akte podjetja izpolnil vse pogoje za njegovo izplačilo.

Del plače iz poslovne uspešnosti je tisti del plače, ki je v najvišji meri v diskreciji delodajalca, ki se lahko odloči, da bo s svojimi delavci delil uspehe poslovanja podjetja, v kolikor te možnosti ne izkoristi, pa delavec tega ne more iztožiti na sodišču.

Osnovna plača je tisti del plače, kot je razvidno že iz samega poimenovanja, ki je delavcu v največji meri zagotovljen in mora biti določen v pogodbi o zaposlitvi. V praksi prihaja do različnih primerov, ko se znesek osnovne plače v času trajanja posameznikovega delovnega razmerja, zaradi napredovanja ali česa

podobnega, zviša. Načini napredovanja so različni in se gibljejo od spremembe plačilnega razreda, do spremembe vrednosti t.i. točke in podobno. Za delavca je pomemben predvsem način takega povečanja plače. Dvig osnovne plače mora biti izveden tako, da delodajalec v prihodnosti ne bo mogel enostransko poseči v pridobljeno osnovno plačo delavca.

Delavec je najbolje zavarovan, če se nov znesek osnovne plače določi z aneksom k pogodbi o zaposlitvi, saj je tako relativno varen pred enostranskimi posegi delodajalca. V kolikor se izvede dvig osnovne plače, ne da bi se hkrati formalno poskrbelo za ustrezne akte, ki bodo nov znesek osnovne plače uredili, lahko delodajalec kadarkoli v prihodnosti znesek osnovne plače zniža na pogodbeno dogovorjeni, delavec pa se ne bo mogel opreti na nikakršen dokument, da bi ohranil pridobljeno višjo osnovno plačo.

Svojevrsten problem pri vprašanju plač predstavlja tudi negativna stimulacija, katere se nekatera podjetja poslužujejo na tak način, da z izgovorom na slabo delo delavca posežejo preko negativne stimulacije tudi v osnovno plačo delavca. V teh primerih je, kljub za delavca neugodni sodni praksi, sindikat še vedno na stališču, da negativna stimulacija ne sme poseči v osnovno plačo. To stališče je utemeljeno predvsem na zgoraj omenjenem zakonskem besedilu, ki določa, da je plača delavca sestavljena iz treh delov. Po tem stališču tako nedoseganje pogojev za del plače iz poslovne uspešnosti ne more pomeniti, da se bo to odrazilo tudi na znesku osnovne plače, za katerega sta se stranki dogovorili v pogodbi o zaposlitvi, ki ju zavezuje.

Osnovni nauk tega prispevka je torej ta, da mora delavec, kljub veselju ob povišanju osnovne plače, le-to zavarovati z ustreznimi pravnimi podlagami ter da se mora seznaniti s pogoji za doseganje dela plače iz delovne uspešnosti, ki veljajo v njegovem podjetju in v primeru doseganja nadpovprečnih delovnih rezultatov tudi zahtevati primerno nagrado.

Izkoristimo potencial in socialni kapital sleherne generacije!

MEDGENERACIJSKO SODELOVANJE

Sindikata obrti in podjetništva Slovenije (SOPS) je v okviru projekta DialogueS, 10. junija v Ljubljani organiziral posvet o medgeneracijskem sodelovanju. Udeležence posveta je uvodoma nagovoril predsednik sindikata Peter Jančar, ki je na kratko povzel vsebino posveta in izrazil prepričanje, da bodo predstavljene teme obogatile naše poznavanje značilnosti različnih generacij in da bo posvet zagotovo pripomogel k strpnjšemu in predvsem bolj razumevajočemu sobivanju.

Število udeležencev posveta (bilo jih je 84) je potrdilo dobro premišljen izbor tem ter njihovo aktualnost. Tej trditvi potrjuje dejstvo, da so se posveta udeležili predstavniki vseh generacij, ki se trenutno srečujejo na trgu dela, in sicer tako imenovane generacije veteranov, otrok blaginje, generacije X in generacije Y.

Prvo temo, ki nekako sovпада s francoskim rekom »če bi mladost vedela, če bi starost mogla«, je predstavil Marko Gale, vodja praktičnega izobraževanja in usposabljanja na Srednji poklicni in strokovni šoli Bežigrad. Uvodoma je predstavil definicijo medgeneracijske solidarnosti, kot so jo opredelili Združeni narodi, ki pravi, da jo je treba razumeti kot družbeno zvezo ali integracijo med generacijami, ki omogoča prenos znanja in kulture skozi medgeneracijsko medsebojno odvisnost in interakcijo prek vseh starosti, vključno med mladimi in tistimi srednjih let ter starejšimi. Hkrati pa lahko medgeneracijsko sodelovanje razumemo na dva načina, ožje, v sklopu družine, med otroki in starši, starimi straši, itd., ter seveda širše, med državo in njenimi državljani. Prav širše poimenovanje sodelovanja med generacijami lahko razlagamo v luči trendovske delitve generacij, ki smo jih zaradi različnih vidikov in odnosov do dela ter seveda osebnostnih in generacijskih vrednot, ki so na neki točki poenostavljeno združene v vsebinsko celoto, tudi podrobneje spoznali. Pri generaciji veteranov (rojeni do leta 1945), ki vidi delo kot privilegij, so močno prisotne delovna etika, disciplina, stabilnost, izkušnje ter navezanost na osebne stike. Nadalje, generacija otrok blaginje (baby-boom generation, rojeni med letom 1946 in 1960), prva povojna generacija, ki je med delovno silo prevladujoča in vidi delo kot pogoj za svojo finančno neodvisnost. Pri tej generaciji se prav tako pojavljajo težnje po veljavi in moči, hkrati pa so izkušeni delavci, lojalni delodajalcem in spoštljivi do starejših. Generacija X (rojeni med letom 1961 in 1980) je najbolj družabna generacija, so neodvisni, samo-

stojni, prilagodljivi in ne preveč navdušeni nad avtoriteto. Njihovo delo temelji na strokovnosti, resnosti in uravnoveženosti. Zadnja generacija, ki je zaenkrat prisotna na trgu dela, je generacija Y (rojeni med letom 1981 in 2000). Pravijo ji tudi »generacija digitalnih domorodcev«, ki je odrasla in odraščala v naročju informacijske tehnologije in od malega doživlja eksplozijo informacij in dražljajev. Pri tej generaciji so medosebni odnosi bolj površinske narave, zaznamuje jih neobremenjenost s preteklostjo, so najbolj fleksibilna generacija na trgu dela – zanjo je značilno hitro menjavanje služb, kar hkrati pomeni visoka prilagodljivost in sposobnost uče-

šalo kar za 16 %). Število ljudi, starih od 40 do 54 let se je prav tako začelo zmanjševati leta 2010, hkrati se je število starejših od 55 let zvišalo za 9,6 % med letom 2005 in 2010 ter se bo za 15,5 % med letom 2010 in 2030. Če te podatke smiselno povežemo z delom, bodo potrebne prilagoditve delodajalcev na demografske trende, kar pomeni da bodo morali poiskati oporo v izkušnjah in znanju starajočih se delavcev, hkrati pa aktivno pripravljati mlajše od 55 let., da jih bodo zamenjali. Trenda »umik starejših delavcev s trga dela in pomanjkanje mladih delavcev« v prihodnosti vodita do zmanjšanja usposobljene delovne sile.

Posveta so se udeležili predstavniki vseh generacij, ki se trenutno srečujejo na trgu dela, in sicer tako imenovane generacije veteranov, otrok blaginje, generacije X in generacije Y.

na različnih področjih. Z vidika delodajalcev je pri generaciji Y problematična njihova nelojalnost. Na kratko je bila predstavljena tudi generacija Z (rojeni od leta 2001 naprej), katerih lastnosti povezane z delom, še niso dobora raziskane, saj pri tej generaciji ne gre za delovno aktivno prebivalstvo, temveč za osebe, ki se še izobražujejo.

Naslednjo temo z naslovom »Izkoristimo potencial in socialni kapital vseh generacij« je predstavil Anton Kokalj, vodja enote Medpodjetniškega izobraževalnega centra (MIC) iz Velenja. Kokalj je zelo obširno predstavil problematiko starajočega se prebivalstva, katera ni samo slovenski problem, temveč evropski in tudi širši. Od leta 2005 je vedno manj »mladih odraslih«, to pomeni oseb starih med 25 in 39 let. Ta trend se po letu 2010 še močno pospešuje (analize kažejo da bo med letoma 2010 in 2030 njihovo število zmanj-

Znanje starejših se zdi v organizacijah izgubljeno, zaradi pomanjkanja prenosa le-tega na mlade sodelavce, po drugi strani pa tudi mladi delavci redko prenesajo »novo« tehnološko znanje in večšine starejši generaciji, kar bi zagotavljalo prenos in izmenjavo znanj in izkušenj na področju dela ter solidarnostno pomoč med generacijami.

Katere so prednosti medgeneracijskega sodelovanja? S prenosom znanja bi starejše generacije ostale dlje časa aktivne na trgu dela, mladi pa bi lažje vstopali na trg dela. Iz tega vidika je za delodajalce pomembno, da prepoznajo generacijske razlike, jih poskušajo razumeti in prilagoditi delovni proces tako, da bodo zaposleni različnih generacij uspešno sodelovali znotraj posameznih timov v podjetju. Podatek, ki vzbuja precej nelagodja je razmerje med za delo sposobnimi ljudmi (stari od 15 do 65 let) in starejšimi,

saj se bo s približno 4 : 1, zmanjšal na približno 2 : 1. Najbolj naj bi se to razmerje zmanjšalo med letoma 2015 in 2035, ko se bo upokojevala »baby-boom generacija«.

Rešitve se kažejo v različnih strategijah za povečanje zaposlenosti starejših in mladih (prožna varnost na trgu dela). V skladu z Zakonom o urejanju trga dela se v Sloveniji izvajajo naslednji ukrepi APZ: usposabljanje in izobraževanje, nadomeščanje na delovnem mestu in delitev delovnega mesta, spodbude za zaposlova-

nje, kreiranje delovnih mest, spodbujanje samozaposlovanja.

Če naredimo samo kratko in grobo primerjavo z Dansko, ki je imela v začetku devetdesetih 12-odstotno brezposelnost in 0,8-odstotno gospodarsko rast, z uvedbo aktivne politike zaposlovanja (APZ) pa jim je uspelo znižati brezposelnost, ki je leta 2000 s 4,3 % dosegla najnižjo raven (primerljivo s sedanjim stanjem brezposelnosti na Bavarskem) in je hkrati zaposlenost v istem letu narasla kar na dobrih 76 %, potem vidimo, da

so spremembe zakostenelih sistemov, neskladnih z aktualnim časom, včasih več kot potrebne. Če samo kot zanimivost navedemo, da več kot 30 % danskih delavcev zamenja zaposlitev vsako leto, da je prisotna nizka stopnja zaščite delovnih mest, hkrati pa ima Danska radodaren sistem socialne varnosti v primeru brezposelnosti, potem vidimo po kom se lahko zgledujemo (pa ne samo po ukrepih, ki so všečni, ampak po sistemu kot celoti).

Ana Čermelj

Zdravnica svetuje

Piše: Maja Sendi,
dr. med.

Klop – nevarnost iz gozdov

Gozdovi in travniki nam prav v toplem letnem času nudijo veliko sprehajalnih užitkov in svežega zraka, hkrati pa ne smemo pozabiti, da niso povsem brez nevarnosti. V gozdovih, na travnikih in v podrasti se namreč skriva majhna a hkrati skoraj najbolj nevarna slovenska žival. Od vseh zveri je sicer precej manjši – govorimo seveda o klopu. Od boleznih, ki jih prenaša klop sta Lymska borelioza in klopni meningoencefalitis najpogostejši in najnevarnejši.

Po številu obolelih je med evropskimi državami Slovenija v samem vrhu. Najbolj ogrožene regije so Gorenjska, okolica Ljubljane, Nova Gorica, najmanj primerov je registriranih v Prekmurju.

Osnovne značilnosti

Klopi so paraziti, ki imajo zelo dobro razvita čutila. S pomočjo zaznavanja toplote in vlage, si hitro najdejo primerne gostitelje, za katerega si najraje izberejo predvsem srne, ptiče in druge gozdne živali, seveda pa se na njihovem »jedilniku« pogosto znajdejo tudi domači ljubljenci in ljudje. Na toplokrvno žrtev lahko čakajo več mesecev, celo let. Na območjih, ki presegajo 1000 metrov nadmorske višine se sicer redkeje zadržujejo. Privlačijo jih svetle barve, od domačih živali so zaradi kožuha najbolj ogroženi zlati prinašalci, labradorci itd. Klopi ne padajo z dreves, tičijo največ meter od tal na grmovju in drugem nižjem rastlinju. Ponavadi potujejo od nog navzgor in tudi več ur iščejo primerno vbodno mesto. Še posebno radi imajo predele, kjer se lahko tudi skrijejo, na telesu so to ponavadi pazduhe, dimlje in lasišče. Najbolj aktivni so v jutranjih in zgodnjih večernih urah.

Lymska borelioza

Slovenija je za to bolezen endemična, kar pomeni, da je borelija za naše kraje značilna in vedno prisotna. Na najbolj ogroženih regijah je z njo okuženih kar 40% klopov! Bolezen nastane, ko z borelijo okužena klopova slina med aktom sesanja gostiteljeve krvi vdre v podkožje, od koder se bakterije širijo lokalno in kasneje po krvi po celem telesu. V prvih 24 urah po ugrizu klopa je nevarnost za prenos borelije majhna, nato pa s časom verjetnost narašča. Prvi znak okužbe (ponavadi po nekaj dneh) je rdečina v obliki kolobarja okoli mesta klopovega ugriza, ta kolobar se sčasoma značilno širi po obsegu in v sredini blede. Če na mestu ugriza ali pa tudi drugod po telesu po ugrizu klopa opazite tako kožno spremembo je obisk pri zdravniku nujen. Ob kožnih spremembah se lahko pojavi tudi slabo počutje, nekoliko povišana telesna temperatura, bolečine v mišicah, glavobol, utrujenost, kašelj. Taki simptomi so značilni za obdobje razsoja, zatem pa sledi različno dolgo latentno obdobje, traja lahko nekaj tednov, mesecev ali celo let. Seveda pa je pomembno poudariti, da se pri visokem odstotku okužb kožni simptomni sploh ne pojavijo. Latentni fazi borelioze sledi kasna faza, ki se kaže z bolečinami v

sklepih, motnjami spanja, prizadene pa tudi oči in centralno živčevje. Borelioza je bakterijska okužba, zato jo zdravimo z antibiotiki. Slednji so učinkoviti predvsem v začetni fazi bolezni, nekoliko pa pomagajo tudi v kasnejši fazah. Za boreliozo zaenkrat cepiva ni.

Klopni meningoencefalitis

Gre za zelo hudo virusno bolezen, ki prizadene osrednji živčni sistem in lahko pri človeku pusti trajne posledice, v približno enem odstotku pa se lahko konča tudi smrtno. Potrebna je tudi previdnost pri uživanju nepasteriziranega mleka, ki je prav tako lahko krivec za prenos okužbe klopnega meningoencefalitisa. Bolezen poteka v dveh fazah, prva sledi teden ali dva po ugrizu okuženega klopa. Obolela oseba občuti gripi ali prehladu podobne simptome, kot so utrujenost, bolečine v trebuhu in v mišicah ter vročina. Po približno tednu dni se težave umirijo, morda ostane le blag glavobol. Sledi druga faza, za katero so značilni resnejši simptomi – hud glavobol, močno povišana telesna temperatura, bruhanje ter motnje zavesti, lahko do popolne neodzivnosti. Zaradi lajšanja težav je potrebno zdravljenje v bolnišnici, med komplikacijami se bojimo predvsem ohromitve mišic rok in nog ali, da bolnik ne more več dihati sam. Oseba, ki preboli okužbo ima pogosto trajen posledice, ki se kažejo kot motnje zbranosti, ohromitve, tresavice itd. Za okužbo sicer zdravila ne poznamo, lahko pa jo učinkovito preprečimo s cepljenjem, ki ga je potrebno izvesti preden klopi zaradi otoplitve postanejo aktivni, torej v zimskih mesecih. Cepijo se lahko vsi, tudi otroci, ki so starejši od enega leta.

Kako se ustrezno obvarovati pred klopom?

Seveda je nesmiselno, da zaradi klopov ne bi hodili ven. Vendar pa, če se odpravljate v naravo, predvsem v gozd, je priporočljiva zaščita. Izogibajte se hoji po gošči ali visoki travi, najprimernejše oblačilo pa so dolgi rokavi in dolge hlače. Na trgu je na voljo tudi velika izbira repelentov proti klopom, vendar ti nikakor ne nudijo sto procentne zaščite, poleg tega pa je njihovo delovanje omejeno.

Kako klopa pravilno odstraniti?

Če opazimo na koži premikajočega klopa, ga previdno pobrišemo oziroma snamemo s kože s papirnatim robčkom, nato pa ga je potrebno stisniti, po čemer si roke razkužimo. Če je klop prisenan na kožo ga ne smemo zgati ali dušiti z olji! S tem namreč lahko povečamo možnost prenosa. Skušamo ga odstraniti celega z zato namenjenimi odstranjevalci, če jih nimamo si lahko pomagamo tudi z običajno pinceto. Oprijeti skušamo klopovo glavico oziroma vrat čim bližje koži. Pri odstranjevanju izvajamo polkrožne gibe, nikakor pa ga ne vlečemo naravnost ven za zadnjik, saj se bo zanesljivo pretrgal, kar poveča možnost okužbe ali pa vsaj lokalnega vnetja ob tujku. Po odstranitvi mesto ugriza razkužimo. V primeru, da je glavica vseeno ostala v koži, jo skušamo odstraniti sami s sterilno iglo, obisk pri zdravniku zaradi tega ni potreben.

Kdaj k zdravniku?

Če imate klopa, to ni zadosten razlog za obisk zdravnika. K zdravniku pa se nemudoma odpravite, če imate po piku klopa simptome, ki pričajo, da ste morda zboleli za katero od bolezni, ki jih prenašajo.

Študijski obisk delegacije SOPS in ZDOPS v Amsterdamu

ODLIČEN PRIMER DOBRE PRAKSE

V okviru projekta DialogueS je v času od 14. do 16. maja potekal študijski obisk delegacije Zdrúženja delodajalcev in podjetnikov Slovenije (ZDOPS) in Sindikata obrti in podjetništva Slovenije (SOPS) v Amsterdamu.

Namen študijskega obiska je bil seznaniti se z nizozemsko prakso na področju zagotavljanja novih možnosti zaposlovanja, delovne fleksibilnosti, zaposlovanja za krajši delovni čas, izboljševanja delovnega okolja, konkurenčnosti, prepoznavanja podjetniških potencialov, usklajevanja poklicnega in zasebnega življenja, medgeneracijskega sodelovanja, itd.

Študijskega obiska sta se poleg predstavnikov ZDOPS udeležila tudi generalni sekretar SOPS Martin Muršič in strokovna sodelavka SOPS za projektne zadeve Ana Čermelj.

Prvi dan študijskega obiska je Kees Meijer, višji raziskovalec Centra znanja za poklicno izobraževanje in trg dela (Knowledge Centre for Vocational Training and Labour Market - KBA), slovenski delegaciji predstavil nizozemski trg dela, s poudarkom na malih in srednjih podjetjih, in delovanje KBA, ki opravlja neodvisne znanstvene raziskave na področju poklicnega izobraževanja in usposabljanja na trgu dela.

Slovensko delegacijo so gostitelji seznanili z nizozemskim trgom dela, novimi možnostmi zaposlovanja, delovno fleksibilnostjo ter s sodelovanjem med podjetji in izobraževalnimi institucijami.

Po besedah Meijerja mora Nizozemska izvesti še nekaj strukturnih sprememb, ki jih lahko naredijo predvsem mala in srednja podjetja sama - kot na primer okrepiti sodelovanje z izobraževalnimi institucijami in pridobiti več sredstev s strani bank v obliki ugodnih kreditov.

Nizozemski trg dela

V zadnjem četrtletju 2013 je potencialni trg delovne sile na Nizozemskem znašal 11 milijonov (v to število so vštetni ljudje med 15. in 65. letom starosti). V sklopu tega števila jih 2,6 milijona ni želelo ali jim ni bilo omogočeno opravljati dela dlje kot 12 ur tedensko (učenci/dijaki, študentje, gospodinje, ljudje, ki so se zgodaj upokojili, itd), tako da dejansko število delovne populacije znaša 8,4 milijona. Delovno aktivnih je dejansko 90 % dela zmožnih ljudi.

Trajanja nadomestila za primer brezposelnosti znaša 38 mesecev, vendar so običajno ta obdobja krajša. Po preteku tega obdobja, se nadomestilo precej zniža.

Po poročilu Eurostat ima Nizozemska v letu letošnjem letu zaenkrat 7,3-odstotno brezposelnost. Brezposelnost ogroža predvsem mlade in migrante.

Nizozemska ima med vsemi članicami OECD najvišji delež zaposlitev s skrajšanim delovnikom, 3 od 5 žensk delajo od 12 do 35 ur na teden. Drugi aspekt nizozemskega trga dela je vedno večja participacija žensk na trgu dela. Le-ta je leta 2013 znašala 67,2 %, medtem ko je bila leta 2002 2,7 % nižja.

Tretja posebnost njihovega trga dela je povečanje fleksibilnosti dela v smislu prilagajanja pogodb o zaposlitvi potrebam trga. V preteklosti je delo baziralo na pogodbah za določen ali predvsem nedoločen čas, vendar pravijo, da je potrebno iti korak s časom, saj se razmere spreminjajo.

Nova evropska strategija za energetska varnost

ZAGOTAVLJANJE NEPREKINJENE DOBAVE

Evropska komisija je glede na trenutne geopolitične razmere in odvisnost Evropske unije od uvoza konec maja predstavila novo evropsko strategijo za energetska varnost. Med njenimi glavnimi poudarki so različnost zunanjih virov energije, nadgradnja energetske infrastrukture, dokončanje notranjega trga za energijo EU in varčevanje z energijo. Prav tako strategija izpostavlja krepitev solidarnostnih mehanizmov in mehanizmov za izredne razmere ter povečanje domače proizvodnje energije, razvoj energetske tehnologije in povečanje energijske učinkovitosti. Poudarja tudi potrebo po usklajevanju nacionalnih energetske politik in pomembnost enotnega nastopa pri pogajanjih z zunanjimi partnerji. Za neprekinjeno dobavo energentov to zimo Komisija predlaga celovito oceno tveganj na podlagi simulacije prekinitev dobave plina, da se preveri, kako se energetska sistem odziva na taka tveganja.

Strategija temelji na napredku, ki je bil dosežen po plinski krizi leta 2009.

Svetovno povpraševanje po energiji narašča in pričakuje se, da se bo do leta 2030 zvišalo za 27 %. Po drugi strani pa je proizvodnja energije v EU med letoma 1995 in 2012 padla za skoraj eno petino. Danes več kot 50 % potreb po energiji v EU zadovoljijo zunanji dobavitelji: leta 2012 je bilo v EU uvoženih skoraj 90 % nafte, 66 % plina in 42 % fosilnih goriv, za kar vsak dan plačamo več kot 1 milijardo evrov.

S. J.

V sklopu študije, ki jo je opravila evropska raziskovalna in svetovalna organizacija ECORYS, so ugotovili, da je trenutno v uporabi 39 različnih pogodb o zaposlitvi. Najpogostejše so: pogodba za določen čas, pogodba o opravljanjučasnega dela, delo preko agencije – posredniška dela, napotitve in samozaposlovanje. Na Nizozemskem število samozaposlenih je v porastu. Na letni ravni odpre svoje lastno podjetje med 120.000 in 140.000 oseb. Njihova stopnja uspešnosti je 35 %, kar pomeni, da jih po petih letih od ustanovitve preživi zgolj 35 %.

Vloga malih in srednjih podjetij (SME's)

Mala in srednja podjetja predstavljajo veliko gonilno silo nizozemskega gospodarstva, saj predstavljajo kar 99,8 % vseh podjetij na Nizozemskem. SME's zagotavljajo delo 60 % ljudem in ustvarijo 58 % prihodkov od prodaje v vseh podjetjih.

Ker je kriza prizadela tudi SME's, predvsem v trgovini na drobno in gradbenem sektorju, so slovensko delegacijo v okviru predstavitev seznanili tudi s predlogi izboljšanja pogojev za rast SME's:

- izboljšanje pogojev za rast števila samozaposlenih (z vidika davkov je finančno donosnejše ostati samozapo-

slen kot povečati število zaposlenih, zato je s tega vidika racionalno narediti trg dela fleksibilnejši);

- širjenje zavedanja o novih možnosti financiranja (subvencije, zajamčena posojila), saj so banke, kar se tiče kreditiranja postale precej bolj zadržane kot nekoč;
- povezovanje malih in srednjih podjetij z izobraževalnimi institucijami (samo z inovacijami je zajamčen dolgoročni uspeh družbe).

Laurens Harteveld je predstavnikom SOPS in ZDOPS predstavil Združenje nizozemskih delodajalcev AWWN, ki je največja delodajalska organizacija na Nizozemskem. AWWN sodeluje pri izdelavi več kot 450 kolektivnih pogodb, vanjo pa se združuje 750 podjetij in približno 65 institucij.

Organiziranost in delovanje Krščanske sindikalne konfederacije CNV je gostom iz Slovenije predstavil Michiel Wallaard. V CNV je vključenih 7 sindikatov s skupaj 335 tisoč člani. Tretji dan študijskega obiska so gostom iz Slovenije predstavili TechniekPact 2020.

To je pakt, ki so ga podpisali vlada, delodajalske organizacije, sindikati, gospodarski sektor in najboljših pet nizozemskih regij, s katerim želijo podpisniki zagotoviti zadostno število usposobljenega tehničnega kadra, s katerim bi do-

segli nizozemski tehnično-tehnološki primat.

Robert van der Laak je slovenski delegaciji predstavil delovanje Sklada v kovinskem in elektro sektorju A&O. Primarni cilj sklada je zagotavljanje nemotenega delovanja trga delovne sile v kovinskem in elektro sektorju. Da bi dosegli ta cilj, izvajajo štirikrat letno sektorske raziskave na trgu dela. Dobljene rezultate nato posredujejo učiteljem in učencem in drugim v izobraževalnem sistemu in jim na ta način nudijo orientacijo glede potreb na trgu dela in s tem pomoč pri izbiri poklica oz. kariere usmeritve.

Njihov namen je predvsem spodbujati mlade, da bi se odločali za tehnične poklice. Sklad prav tako podpira prekvalifikacijo iskalcev dela, z namenom povečanja priliva usposobljenega kadra v kovinski in elektro sektor.

Študijski obisk Nizozemske se je izkazal kot odlično izbran primer učenja in možnosti prenosa dobrih praks, saj ima Nizozemska vzpostavljen učinkovit družbeni in gospodarski sistem, ki temelji na sodobni, fleksibilni delovno-pravni zakonodaji Združenja, ki spodbuja razvoj inovativnega podjetništva in vzpostavlja podlago socialni naravnosti družbe, države in navsezadnje samega podjetništva.

Ana Čermelj

Durs poslal pismo vsem davčnim zavezancem

ZA DVIG DAVČNE KULTURE

Zato, da bi povečala aktivnosti v boju zoper sivo ekonomijo in okrepili zavest o nujnosti pravnega in pravočasnega izpolnjevanja davčnih obveznosti je Davčna uprava Republike Slovenije vsem zavezancem poslala pismo. Na davčni upravi, kjer so močno povečali aktivnosti nadzora in preventivne aktivnosti, so ga pripravili v skladu s strategijo Vlade Republike Slovenije v boju zoper sivo ekonomijo.

Z obveščanjem javnosti in davčnih zavezancev, za katere menijo, da jih velika večina plačuje davke skladno s predpisi, želijo preprečiti nelojalno konkurenco in zagotoviti, da bi vsi zavezanci za davek pravilno in v roku izpolnjevali svoje davčne obveznosti.

Pošteni plačujejo še za nepoštene

Za pravilno izpolnjevanje davčnih obveznosti in obvladovanje sive ekonomije je zelo pomembno zavedanje vseh zavezancev za davek, kot tudi vseh državljanov, da moramo vsi plačevati davčne obveznosti v skladu z zakonodajo. Ne smemo zanemariti dejstva, da tisti, ki pošteno plačujejo vse obveznosti, plačujejo več zaradi tistih, ki svojih obveznosti ne izpolnjujejo.

Spremeniti je treba način razmišljanja, dvigniti davčno kulturo na višjo raven ter postaviti prostovoljno in pravilno izpolnje-

Na Dursu želijo preprečiti nelojalno konkurenco in zagotoviti, da bi vsi davčni zavezanci pravilno in v roku izpolnjevali svoje davčne obveznosti.

vanje davčnih obveznosti visoko na vrednostno lestvico naših vrednot.

Z namenom povečanja prostovoljnega izpolnjevanja davčnih obveznosti so na davčni upravi uvedli različne ukrepe pri posameznih skupinah zavezancev glede na zaznano stopnjo tveganja. Pri tistih davčnih zavezancih, ki svojih davčnih obveznosti ne poravnajo prostovoljno in pravočasno ali se izogibajo plačevanju le-teh ter delajo na črno, bodo uporabili znanje, izkušnje in pooblastila, da se nepravilnosti preprečijo oziroma odpravijo.

V luči povečanja prostovoljnega plačevanja davčnih obveznosti je namen dopisa, ki ga je davčna uprava poslala zavezancem, kratka seznanitev s področji, kjer v postopkih nadzora ugotavljajo nepravilnosti in katerim namenijo posebno pozornost ter izvajajo vrsto aktivnosti.

Gre za naslednja področja:

- problematika neizdajanja računov;
- problematika neobračunavanja in neplačevanja dajatev od plač in drugih izplačil;
- možnost odprave davčne nepravilnosti s strani zavezancev na podlagi samoprijave;
- obveznost odprtja transakcijskih računov za poslovne subjekte ter sporočanja podatkov o številkah transakcijskih računov v tujini in javljanja sprememb v davčni register pristojnemu uradu v 15 dneh po nastanku sprememb;
- posebni cenitveni postopki in obdavičitev s 70-odstotno stopnjo dohodnine pri tistih fizičnih osebah, ki razpolagajo s premoženjem, sredstvi oziroma trošenjem in nimajo prijavljenih ustreznih dohodkov.

Namen dopisa, ki ga je davčna uprava poslala zavezancem je spodbujanje pravnega in pravočasnega obračunavanja in plačevanja dajatev ter povečanje prostovoljnega plačevanja dajatev.

T. K.

Bo zaposlovanju in delu na črno odklenalo?

ODLOČEN BOJ PROTI SIVI EKONOMIJI

Vlada je pred kratkim pripravila novinarsko konferenco, na kateri so javnosti predstavili rezultate dosedanje borbe proti sivi ekonomiji in ukrepe, ki so že sprejeti za boj proti delu in zaposlovanju na črno v bodoče. Na novinarski konferenci so sodelovali minister za gospodarski razvoj in tehnologijo ter predsednik vladnega odbora za gospodarstvo Metod Dragonja, ministrica za delo družino, socialne zadeve in enake možnosti Anja Kopač Mrak, generalna direktorica Davčne uprave Republike Slovenije Jana Ahčin, glavna tržna inšpektorica Andrejka Grlič in direktor Urada vlade za komuniciranje Boštjan Lajovic.

Na novinarski konferenci je prvi spregovoril minister za gospodarstvo Metod Dragonja, saj je dejansko siva ekonomija v prvi vrsti gospodarski problem. Po besedah Dragonje, ki je tudi vodja vladne delovne skupine za omejevanje sive ekonomije, se je obseg sive ekonomije v Sloveniji zaradi ukrepov države zmanjšal in trenutno znaša od 8,5 do 12,2 odstotka bruto domačega proizvoda. Seveda pa je še to veliko preveč.

Metod Dragonja: »Borba proti sivi ekonomiji že kaže pozitivne učinke.«

Več davka na dodano vrednost v 24 dejavnostih

Positivni učinki na področju plačevanja davka na dodano vrednost so bili zaradi boja proti sivi ekonomiji vidni že v letu 2013, ta trend pa se nadaljuje tudi v letošnjem letu. Do povečanja neto učinkov davka na dodano vrednost je prišlo že v 24 dejavnostih, med katerimi najbolj izstopajo kemične čistilnice, trgovine na drobno na stojnicah, vzdrževanje in popravilo motornih koles, nastanitve za krajši čas, popravila komunikacijskih naprav, slaščičarne in kavarne, cvetličarne, pekarnice in strežba pijač. Ali je bilo v teh dejavnostih v preteklosti največ sive ekonomije, je težko reči, dejstvo pa je, da so se ravno v času boja proti sivi ekonomiji v teh dejavnostih povečali prihodki države iz davka na dodano vrednost. Odkar je država bolj odločno krenila v boj proti sivi ekonomiji, so se tudi prihodki iz davka na dohodke pravnih oseb v 28 proučevanih dejavnostih povečali za 19,3 odstotka.

Nelojalna konkurenca poštenim podjetnikom

Ministrica za delo, družino, socialne zadeve in enake možnosti Anja Kopač Mrak je poudarila, da je siva ekonomija na eni strani neloyalna konkurenca poštenim podjetnikom in delodajalcem, po drugi strani pa slabi socialno državo. Dejansko se tisti, ki ne plačujejo davkov, izogibajo plačevanju prispevkov za socialno državo, ki si prizadeva zagotoviti sredstva brezposelnim in socialno šibkim za dostojno življenje.

Ministrica je še povedala, da je država boju proti sivi ekonomiji okrepila z Zakonom o preprečevanju dela in zaposlovanja na črno, z Zakonom o inšpekciji dela, in z Zakonom o matični evidenci.

Pravi boj z delom na črno se prične 18. avgusta

Zakon o preprečevanju dela in zaposlovanja na črno omogoča okrepitev nadzora na terenu, povečuje sankcije za kršitelje zakona in zagotavlja podlago za učinkovitejše delo nadzornih organov. Zakon širi možnost nadzora. Po novem bo namreč nad delom in zaposlovanjem na črno, ki trenutno sodi med pristojnosti tržne oziroma delovne inšpekcije, bdela carinska uprava s svojimi mobilnimi enotami. V kazenskih določbah Zakona o preprečevanju dela in zaposlovanja na črno so nove globe za kar 25 odstotkov višje od starih. Zakon je začel veljati 20. maja, v večjem delu pa se bo začel uporabljati 18. avgusta. letos.

Država ponuja roko z vrednotnicami

Zakon prinaša tudi sistem vrednotnic za osebno dopolnilno delo, ki bodo uveljavljene s 1. januarjem 2015. Ključni namen vpeljave vrednotnic je preprečevanje sive ekonomije, enostavna in dostopna ureditev osebnega dopolnilnega dela in večja socialna varnost. Kot osebno dopolnilno delo se bo še naprej lahko opravljalo dela, kot so občasna pomoč v gospodinjstvu, nabiranje in prodaja gozdnih sadežev in zelišč ter druga manjša dela, pa tudi izdelovanje izdelkov domače in umetne obrti ter njihova prodaja. Po novem bo to delo urejeno po načelu vsako delo šteje. Pokojninsko in zdravstveno zavarovanje se bo plačevalo prek sistema vrednotnic. Naročnik del bo moral za vrednotnico vsak mesec odšteti pavšalni znesek v višini devet evrov, od tega bo šlo sedem evrov za pokojninsko, dva evra pa za zdravstveno zavarovanje izvajalca del. Ta bo z eno vrednotnico prišel do enega dneva pokojninske dobe. Postopek pridobitve vrednotnice bo zelo enostaven. Vrednotnico bo namreč mogoče kupiti prek spleta, tisti, ki spleta ne uporabljajo, bodo to lahko uredili na upravni enoti.

Pogodba vedno na kraju opravljanja dela

V zakonu je še nekaj drugih pomembnih novosti oziroma izboljšav, saj je zakonodajalec sledil opozorilom in opažanjem inšpektorjev. Po novem je obveznost delodajalca med drugim, da mora imeti v primerih, ko pri njem delavec delo opravlja na podlagi pogodbe civilnega prava ali pogodbe o opravljanju začasnega ali ob-

časnega dela, en izvod pogodbe ves čas na kraju opravljanja dela (s tem se zasleduje izboljšanje učinkovitosti nadzora, ker se je v praksi pogosto dogajalo, da so se pogodbe dejansko sklepale, če in ko se je vršil nadzor).

Anja Kopač Mrak: »Siva ekonomija predstavlja neloyalno konkurenco in slabi socialno državo.«

Pomočniki inšpektorja za delo

Zakon o inšpekciji dela je sicer tehnično-organizacijski predpis, ki določa organizacijo, pristojnosti in naloge inšpektorata, pooblastila inšpektorjev, postopek nadzora ter inšpekcijske ukrepe. S spremembami so želeli zagotoviti še večjo učinkovitost inšpekcije.

Ena od bistvenih novosti je večja vključenost in vloga socialnih partnerjev. Tripartitni Svet inšpekcije dela je sestavljen iz dveh predstavnikov vlade, dveh predstavnikov delodajalcev in dveh predstavnikov delojemalcev. Svet je posvetovalno strokovni organ, ki spremlja izvajanje zakonodaje na področju dela inšpektorata ter sprejema stališča in priporočila za učinkovitejše delovanje organa ter se opredeli do letnega poročila Inšpektorata Republike Slovenije za delo.

Delo na črno bodo nadzirali cariniki

Pristojnost za nadzor nad zaposlovanjem na črno se prenaša na Carinsko upravo Republike Slovenije. Kljub temu pa bo inšpektorat za delo ohranil možnost izdaje prepovedne odločbe v primerih, ko bo naletel na kršitev predpisov na tem področju. V nadaljevanju pa bo zadevo odstopil pristojnemu organu.

V zakonu je novo poglavje, ki določa postopek pri opravljanju inšpekcijskega nadzora – kar je pomembno za delo inšpektorjev. Zaostruje kaznovno politiko za prekrške in daje mandat inšpektorju kot prekrškovnemu organu, da izreče globo v katerikoli višini predpisane razpona, pri čemer upošteva težo in okoliščine prekrška.

Prijava ob nastopu dela

Zakon med drugim določa, da mora delodajalec delavca prijaviti v obvezno pokojninsko in invalidsko zavarovanje najkasneje na dan nastopa dela. Delodajalec je kopijo potrdila o vložitvi

prilavi in zavarovanje in odjavi iz zavarovanja dolžan vročiti delavcu. S tem se zagotavlja pravna varnost delavcev, ki morajo biti obveščeni tako o začetku zavarovanja kot tudi o prenehanju zavarovanja.

Nova finančna uprava

Prvega avgusta bo država po že sprejetih zakonih ustanovila novo finančno upravo, v katero bo združila davčne urade in carino. Na začetku naslednjega leta bo ta združitev končana in Slovenija bo pridobila 15 novih finančnih uradov po vseh regijah. V njih bo zaposlenih 3.728 uslužbenk in uslužbencev iz sedanjih davčnih uradov in carine. V desetih mobilnih enotah na terenu bo delovalo 168 carinikov, ki bodo obiskovali gradbišča, lokale in druga delovišča, kjer je bilo doslej dela oziroma zaposlovanja na črno največ.

»Vključi razum, zahtevaj račun«

Glavna tržna inšpektorica Andrejka Grlič je poudarila, da se proti sivi ekonomiji borijo vse inšpekcijske službe, ki jih je v tej državi kar 25. Tržni inšpektorat si posebej prizadeva za izdajanje računov. Odziv javnosti na akcijo »Vključi razum, zahtevaj račun« je dober, zato jo bodo nadaljevali.

Jana Ahčin: »Durs bo v bitki proti sivi ekonomiji neizprosno.«

Na Dursu zadovoljni z rezultati boja proti sivi ekonomiji

Po besedah Generalne direktorice Davčne uprave Republike Slovenije (Durs) Jane Ahčin se je davek od dohodka v 34 dejavnostih, v katerih so pričakovali pozitiven učinek ukrepov proti sivi ekonomiji, lani povečal za 41,6 odstotka oziroma za 1,3 milijone evrov. Največje povečanje je bilo zabeleženo v dejavnosti restavracij in gostiln, kjer je se je davek od dohodka povečal kar za 47 odstotkov, v dejavnosti okrepčevalnic pa za 76,9 odstotka.

Sicer pa so inšpektorji Dursa od prvega julija lani do konca aprila letos skupaj z mobilnimi oddelki carine opravili več kot 20 tisoč preventivnih aktivnosti in 6.300 davčnih nadzorov. Na Dursu z zadovoljstvom ugotavljajo, da ukrepi proti sivi ekonomiji povečujejo skrb za prostovoljno izpolnjevanje davčnih obveznosti in posledično vplivajo na dvig davčne kulture v Sloveniji.

Prav zaradi tega po besedah Dragonje pristojni v Sloveniji ta trenutek ne razmišljajo o uvedbi davčnih blagajin, saj je država s povečanim nadzorom dosegla podobne učinke.

Posebej strogo so namreč kaznovani tisti, ki jih zalotijo, da so brisali račune.

Več plačanega davka na dodano vrednost o vrednost

V 8 mesecih (avgust 2013 – marec 2014) je bilo prostovoljno plačanega 96 milijonov evrov več davka na dodano vrednost kot v primerljivem obdobju preteklega leta. Pozitivni učinki na področju davka na dodano vrednost po posameznih dejavnostih so bili vidni že v letu 2013, trend se nadaljuje tudi v 1. četrtletju letošnjega leta, saj je v 24 dejavnostih prišlo do povečanja neto učinka davka na dodano vrednost glede na prvo četrtletje 2013, skupno za 31,5 odstotka (3,8 mio EUR).

Več prilivov tudi od davka od dohodka pravnih oseb (DDPO)

Analiza zavezancev v vseh tistih dejavnostih, kjer se pričakuje pozitiven učinek ukrepov v boju zoper sivo ekonomijo kaže, da se je obračunani davek v 28 proučevanih dejavnostih povečal za 19,3 odstotka (za 1 mio evrov). Do največjega povečanja davka je prišlo v dejavnosti odvetništvo (10,1 odstotka), v dejavnosti restavracij in gostiln (26,2 odstotka), dejavnosti strežbe pijač (59,3 odstotka). Zavezanci v gostinski dejavnosti so za leto 2013 obračunali za 32,5 odstotka več davka kot za leto 2012. Analiza je bila opravljena tudi za zavezance – vulkanizerje, ki so jih nadzirale mobilne enote carine. Ti so za leto 2013 obračunali za 36,9 odstotka več davka kot za leto 2012.

Plačevanje prispevkov za socialno varnost delavcev

Durs tudi v letošnjem letu veliko pozornost posveča področju (ne)plačevanja prispevkov za socialno varnost. V letu 2010 je bil vzpostavljen projekt davčnega inšpekcijskega nadzora na področju prispevkov za socialno varnost, ki še traja in katerega poglobljen cilj je spodbujanje zavezancev za davek k pravnemu in pravočasnemu obračunavanju in plačevanju prispevkov za socialno varnost od dohodkov iz delovnega razmerja ter posledično prostovoljno izpolnjevanje obveznosti iz naslova prispevkov za socialno varnost. V obdobju od uvedbe projektnega načina dela, to je od junija 2010 do konca leta 2013 je bilo opravljenih 3.227 nadzorov davkov in prispevkov od dohodkov fizičnih oseb iz zaposlitve, pri katerih je bilo dodatno obračunanih 45,8 milijonov evrov neposrednih obveznosti. V aktivnosti na terenu se v tem letu vključujejo tudi predstavniki mobilnih enot carine.

Tudi sicer daje Durs poseben poudarek skupnemu sodelovanju s Carinsko upravo Republike Slovenije, posebej z njenimi mobilnimi oddelki. Gre za sodelovanje na številnih področjih: nadzori na področju DDV, neoddajanje davčnih obračunov davkov in prispevkov od plač zaposlenih oseb, preverjanje prijav na terenu, nadzor taksi prevoznikov, nadzor prevoznih sredstev in nadzor povezanih dejavnosti, nadzor gradbene dejavnosti.

Pomembna vloga carinikov

Novi Zakon o preprečevanju dela in zaposlovanja na črno se bo v pretežnem delu začel uporabljati v drugi polovici meseca avgusta 2014. Finančna uprava Republike Slovenije bo na podlagi tega zakona pristojna za nadzor nad vsemi oblikami dela na črno, omogočanja dela

na črno, zaposlovanja na črno ter ponujanje ali oglaševanje dela na črno s strani posameznikov. Gre za kršitve, katerih narava zahteva povečano prisotnost nadzornega organa na terenu, kar bo mogoče zagotoviti z vključevanjem mobilnih oddelkov skupnega organa.

Andrejka Grlič: »Inšpekcijske službe se skupaj borijo proti sivi ekonomiji.«

Durs vse bolj učinkovit

Davčna uprava RS je z namenom večje učinkovitosti davčnega nadzora nasploh izvedla pomembno reorganizacijo na področju davčnih preiskav in transferjev. Razlogi za reorganizacijo področja davčnih preiskav so lažja koordinacija primerov, v katerih je vključenih več subjektov iz sedanje pristojnosti različnih davčnih uradov, specializacija inšpektorjev in njihova razbremenitev z opravljanjem nalog iz drugih, manj tveganih področij, opravljanje celotnega postopka v okviru ene skupine inšpektorjev, nova organizacijska struktura bo lahko ponudila prispevek k sočasnemu in koordiniranemu sistemu institucionalnega odzivanja na zahtevne oblike finančnega oz. gospodarskega kriminala (skupaj s Policijo oziroma NPU, SDT, UPPD, in KPK) itd. Temeljni kriterij za razmejitev primerov z navedenimi značilnostmi, ki se bodo obravnavali v sektorju in primeri, ki jih bodo obravnavali davčni uradi, bo v ocenjeni višini opravljenih transakcij med vključenimi subjekti. V sektorju se bodo obravnavali primeri z najvišjimi zneski transakcij, in sicer po vrstnem redu, upoštevaje kadrovske zasedbo sektorja.

Bistveni razlogi za reorganizacijo področja transference cen so številčna okrepitev skupine inšpektorjev, specialistov za transferne cene – glede na zaznana visoka tveganja na področju transference cen se doslej neformalna skupina davčnih inšpektorjev na področju transference cen številčno krepila (iz 6 na 15), ter zagotovitev kontinuitete dela specialistov za transferne cene in njihove razbremenitve opravljanja nalog na manj tveganih področjih nadzora. Zagotovitev izvajanja novih nalog na področju transference cen, in sicer sklepanje vnaprejšnjih cenovnih sporazumov z zavezanci (APA) in sodelovanje v postopkih skupnega dogovora med davčnimi upravami različnih držav v zvezi s transference cenami (MAP). Z vidika nadaljnega razvoja organizacije davčne službe, bo enota za transferne cene lahko organizirana kot kompetenčni center na kateri izmed regionalno organiziranih enot davčne uprave.

Tomaž Kšela

Mednarodna konferenca »Promocija zdravja na delovnem mestu«

AKTUALNE TEME

Obrtno-podjetniška zbornica Slovenije (OZS) je v okviru projekta PRO ZA STO skupaj s Sindikatom obrti in podjetništva Slovenije (SOPS), ki je partner v projektu, pripravila v Ljubljani Mednarodno konferenco z naslovom »Promocija zdravja na delovnem mestu«. Projekt PRO ZA STO je sofinanciran iz Evropskega socialnega sklada ter z Ministrstva za delo, družino, socialne zadeve in enake možnosti.

Na konferenci so poleg predstavnikov OZS, SOPS ter Združenja delodajalcev obrti in podjetnikov Slovenije (ZDOPS) sodelovali tudi ugledni domači in tuji gosti.

Direktor oddelka za preventivo pri Splošnem zavodu za zavarovanje za primer poškodbe pri delu (Allgemeine Unfallversicherungsanstalt - AUVA) Georg Effenberger je predstavil ureditev področja varnosti in zdravja pri delu v Avstriji, ki deluje po sistemu bonus - malus, s katerim se spogledujemo tudi v Sloveniji. Prav avstrijska ureditev je dober zgled za prihodnjo ureditev tega področja pri nas. Gost iz Avstrije je povedal, da je parlament AUVA pooblastil za svetovanje na področju varnosti in zdravja pri delu. Za mikro in mala podjetja je to svetovanje brezplačno, izvaja pa ga 271 svetovalcev, ki so obiskali že preko 100 tisoč podjetij. Morda je tudi zaradi tega v mikro in malih podjetjih manj nesreč pri delu, kot v velikih podjetjih.

Raziskovalni menedžer iz Evropske fundacije za izboljšanje delovnih in življenjskih

Na konferenci so predstavili podatke, ki kažejo, da večina zaposlenih pri nas meni, da njihovo delo slabo vpliva na njihovo zdravje.

razmer Jean-Michel Miller iz Belgije pa je predstavil izredno zanimive izsledke nedavno opravljene raziskave o socialnem dialogu med malimi in mikro podjetji na področju varnosti in zdravja pri delu. Po njegovih besedah je od leta 2002 do 2010 v Evropski uniji kar 85 odstotkov novih delovnih mest nastalo v mikro in malih podjetjih, v katerih se vse bolj zavedajo pomena varnosti in zdravja pri delu. Včasih so bili na tem področju bolj ozaveščeni delavci v velikih podjetjih, sedaj pa se razmere spreminjajo.

Priznana psihologinja doc. dr. Marija Molan je predstavila prispevek o nujnih ukrepih na področju obvladovanja enega največjih javno zdravstvenih problemov – preobremenjenosti. Dr. Majda Zorec Karlovšek pa je spregovorila o psihoaktivnih snoveh na delovnem mestu in preventivnem delovanju. Posebej je opozorila na to, da po Zakonu o varnosti in zdravju pri delu delavec ne sme delati ali biti na delovnem mestu pod vplivom alkohola ali drog oziroma drugih prepovedanih substanc.

Na konferenci so predstavili podatke, ki kažejo, da večina zaposlenih pri nas meni, da njihovo delo slabo vpliva na njihovo zdravje. Po besedah dr. Molanove v Sloveniji bistveno več delavcev kot v drugih državah Evropske unije dela tudi, ko so bolni. Okoli deset odstotkov zaposlenih pa ima zase občutek, da so preobremenjeni.

Slovenija pa v Evropski uniji prednjači še po nečem: v primerjavi z drugimi državami je pri nas več poniževanj in zastraševanj delavcev. Nekoliko manj pa je primerov fizičnega nasilja in besednih žalitev. Vse več delavcev se pritožuje, da jim v službi dodelijo več dela, kot ga lahko opravijo, da nimajo na razpolago vseh informacij, ki jih za delo potrebujejo in da nadrejeni ne upoštevajo njihovih mnenj in predlogov. Pri nas se tudi bistveno več delavcev kot v Evropski uniji boji, da bodo v naslednjih šestih mesecih izgubili delo. Zaradi tega je veliko delavcev v stresu, kar dolgoročno slabo vpliva na njihovo delazmožnost. Če se v podjetju več kot 40 odstotkov delavcev počuti, kot da so preobremenjeni, to praviloma vodi v stečaj podjetja. Zato je nujno kar se da učinkovito obvladovati problem preobremenjenosti zaposlenih.

T. K.

Rahlo znižanje stopnje brezposelnosti v EU

NAJMANJ BREZPOSELNIH V AVSTRIJI

Po podatkih evropskega statističnega urada Eurostat se je stopnja brezposelnosti v območju evra aprila v primerjavi z marcem zmanjšala z 11,8 % na 11,7 %. Tudi v celotni EU je v tem obdobju rahlo upadla, in sicer z 10,5 % na 10,4 %. Stopnja brezposelnosti se je znižala tudi na letni ravni, saj je bila aprila 2013 v območju evra 12,0-odstotna, v celotni EU pa 10,9-odstotna.

Po ocenah Eurostata je bilo aprila letos v EU 25.471 milijona brezposelnih oseb, od tega 18.751 milijona v območju evra. V primerjavi z marcem 2014 je bilo v EU 151.000, v območju evra pa 76.000 manj brezposelnih oseb.

V Sloveniji je stopnja brezposelnosti aprila znašala 9,6 %, kar je enako kot marca. Med članicami Unije so bile najnižje stopnje brezposelnosti aprila 2014 zabeležene v Avstriji (4,9 %), Nemčiji (5,2 %) in Luksemburgu (6,1 %), najvišje pa v Grčiji (26,5 %) in Španiji (25,1 %).

Na letni ravni se je stopnja brezposelnosti znižala v 18 državah članicah, povečala v osmih, v dveh pa ostala nespremenjena. V Sloveniji se je brezposelnost na letni ravni znižala za 1,1 %. Podatki še kažejo, da je bilo aprila 2014 v Sloveniji brezposelnih 8,8 % moških in 10,6 % žensk.

Aprila 2014 je bilo v EU brezposelnih 5,259 milijona mladih (mlajših od 25 let), od tega 3,381 milijona v območju evra. Stopnja brezposelnosti med mladimi je bila v EU 22,5-odstotna, v območju evra pa 23,5-odstotna.

S. J.

Pismo predsednika ZSSS predsednici vlade

PRENOVIMO KAZENSKO ZAKONODAJO!

Predsednik ZSSS Dušan Semolič je pred kratkim poslal predsednici vlade Alenki Bratušek pismo, v katerem jo opozarja, da potrebuje Slovenija prenavo kaznovalne politike do delodajalcev.

»Kot smo lahko v zadnjih dneh brali v medijih, bodo v podjetju Iskra sistemu, katerega predsednik uprave in največji lastnik je Dušan Šešok, aneksi k pogodbam o zaposlitvi, s katerimi so na začetku letošnjega leta zaposleni že drugo leto zapored soglašali, da jim družba lahko zadrži 10 odstotkov plač, ostali v veljavi. Ker pa to predstavlja kršitev kolektivne pogodbe, lahko v podjetju pričakujejo globo. A ker je do kršitve kolektivne pogodbe prišlo na začetku letošnjega leta, ko je globa za podjetje znašala dobrih 4000 evrov, za odgovorno osebo delodajalca pa 334 evrov, bi morebitno plačilo kazni predstavljal le majhen delček v primerjavi s koristmi.

Vsi se lahko strinjamo, da tovrstne globe zagotovo ne opravljajo odvračilne vloge. Kvečjemu obratno, saj očitno spodbujajo špekulativno delovanje delodajalcev, ki preračunavajo, ali se jim bolj splača slediti zakonodaji ali pač ne, saj bi tudi ob plačilu globe koristi delodajalca prevladale nad višino globe. Pa poglejmo drugo stran te zgodbe. Poglejmo primer dolgotrajno brezposelne osebe na denarni socialni pomoči, ki zavrne napotitev k delodajalcu, za katerega ima zanesljive informacije, da zelo neredno izplačuje plače. No, tej brezposelni osebi po Zakonu o socialno varstvenih prejemkih grozi izguba denarne socialne pomoči za obdobje šestih mesecev. In če je polni znesek denarne socialne pomoči enak 265,22 evrov, znaša skupna izguba prejemka 1.591,32 evrov.

Kaj pa se zgodi s tem delodajalcem, ki ne izplačuje plač? Ministrstvo za pravosodje je v dokumentu z dne 8. 4. 2014 navedlo, da je kaznivo dejanje po 196. členu Kazenskega zakonika (»kršitev temeljnih pravic

Dušan Semolič: »Potrebuje prenavo kaznovalne politike do delodajalcev, ki bo resnično sledila temeljnemu namenu kazni, to je odvračanju in sorazmernosti.«

delavcev») storjeno v primeru, ko delodajalec, ki je sicer objektivno zmožen izplačati plače zaposlenim, tega vedoma ne stori – torej je potrebno dokazati naklep kaznivnega dejanja.

Ministrstvo za pravosodje je sicer povzelo popolnoma nesprejemljivo prakso tako državnega tožilstva kot tudi kazenskih sodišč, ki v primerih kršitve temeljnih pravic delav-

cev (npr. neizplačila plač, neplačila prispevkov) ne ugotavljajo razlogov, zaradi katerih je delodajalec imel npr. blokiran transakcijski račun in zaradi tega ni mogel izpolniti svojih zakonskih obveznosti. Delavca, ki pa zaradi potrebe po preživetju, morda stori precej manjšo kaznivo dejanje (npr. kraja kruha v trgovini) in ga pri tem zalotijo, pa kaznujejo. Pri tem pa se ne vprašajo ali morda delavec ni imel sredstev za plačilo in zakaj jih ni imel. Dvojna morala državnih organov in različnost razlaganja zakonskih določb je tako več kot očitna. In čas je, da se to spremeni.

Brezposelni osebi, ki ne želi delati pri slabem delodajalcu, se za pol leta odvzame edino sredstvo za preživetje. Delodajalcu, ki krši kolektivno pogodbo, se naloži smešno nizko kazen.

Delodajalcu, ki ne izplačuje plač, se mora dokazati »naklep«, če naj bo to kaznivo dejanje. In še nekaj – četudi delodajalcu sledi »sodba v imenu ljudstva« v višini nekaj tisoč evrov, vse več delavcev ugotovi, da ni več kaj in od koga izterjati – ker tega delodajalca preprosto ni več. Ker je izbrisan iz registrov. Ker ni dvigoval pošte.

Ne potrebujemo vedno novih kričanj po spodbujanju proste gospodarske pobude, takšni in drugačni deregulaciji ter podeljevanju vedno novih odpustkov delodajalcem (kot je recimo zadnje razmišljanje o uvedbi reprogramiranja davčnega dolga).

Potrebujemo pa prenavo kaznovalne politike do delodajalcev, ki bo resnično sledila temeljnemu namenu kazni, to je odvračanju in sorazmernosti. In to prenavo potrebujemo takoj,« je v pismu Bratuškovi zapisal Semolič.

T. K.

Različne cene električne energije in plina v EU

V POVPREČJU NAVZGOR

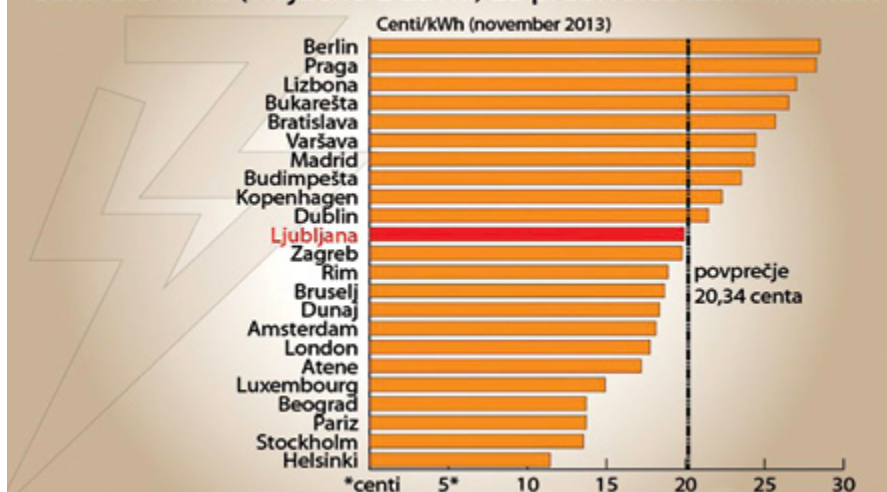
Po podatkih evropskega statističnega urada Eurostata so se za gospodinjstva v Evropski uniji med drugo polovico 2012 in drugo polovico 2013 v povprečju zvišale za 2,8 %. Cene plina za gospodinjstva pa so se v istem obdobju povečale za 1,0 %.

Cene električne energije za gospodinjstva so se v tem obdobju najbolj povečale v Estoniji (+22 %), Grčiji (+20 %) in Romuniji (+17 %), najbolj pa so padle na Cipru (-15 %), Madžarskem (-14 %) in v Španiji (-9 %). V Sloveniji so se v tem obdobju povečale za 7,5 %.

Cene plina za gospodinjstva so se najbolj povečale v Romuniji (+10 %), na Portugalskem (+9 %) in v Združenem kraljestvu (+8 %), najbolj pa so padle na Madžarskem (-15 %), v Grčiji (-13 %) in na Poljskem (-10 %). V Sloveniji so v tem obdobju padle za 9,3 %.

S. J.

Cena elektrike (vključno z davki) za prebivalce izbranih mest

Študijski obisk delegacije OZS in SOPS na Dunaju - projekt Pro Za Sto KORISTEN ZA OBE STRANI

Ker je v okviru projekta Pro Za Sto predviden tudi študijski obisk pristojne institucije, ki nadzira prijave čezmejnih storitev v Avstriji, so predstavniki Obrtno-podjetniške zbornice Slovenije (OZS) in Sindikata obrtni in podjetništva Slovenije (SOPS) 20. maja 2014 obiskali avstrijsko zvezno ministrstvo za znanost, raziskave in gospodarstvo (Bundesministerium für Wissenschaft, Forschung und Wirtschaft) na Dunaju, ki je pristojno za odobritev storitev čezmejnega poslovanja. Predstavnike slovenske delegacije sta sprejela vodja pristojnega oddelka na zveznem ministrstvu dr. Manfred Steiner in njegova sodelavka Irene Linke. V dvournem pogovoru so predstavniki OZS in SOPS pridobili nekaj novih informacij, koristnih za obe strani, ob tem pa so gostiteljema predlagali nekaj rešitev za hitrejšo reševanje težav, s katerimi se srečujejo podjetniki in pri njih zaposleni delavci pri čezmejnemu opravljanju storitev v Avstriji.

Avstrijski statistični podatki za prvo polovico letošnjega leta so pokazali, da je največ slovenskih podjetij, ki opravljajo čezmejne storitve s področja elektroinstalacij, kovinskih montaž in druge vrste montaž v gradbeništvu, štukaterskih, mizarjskih in krovskih del. Na novo pa so začeli prihajati v Avstrijo tudi peki, ki želijo s svojimi novimi pristopi ter idejami razširiti svoje prodajno področje.

Kadar gre za opravljanje regulirane dejavnosti v Avstriji, je potrebno storitev, v skladu z 94. členom avstrijskega zakona o obrti (GewO), pred začetkom del prijaviti pri pristojnem zveznem ministrstvu za znanost, raziskave in gospodarstvo na Dunaju.

Podjetniki lahko pričnejo z izvajanjem čezmejnih storitev šele po tem, ko pridobijo dovoljenje. V nasprotnem primeru delajo namreč na lastno odgovornost, kazni pa niso zanemarljive.

Pred začetkom opravljanja del je potrebno zaprositi za vizum ali dovoljenje za prebivanje. Začetek opravljanja del je možen šele po izdaji vizuma oziroma dovoljenja za prebivanje. Osebe, ki imajo

O izvajanju čezmejnih storitev v Avstriji so se predstavniki OZS in SOPS pogovarjali z vodja pristojnega oddelka na zveznem ministrstvu za znanost, raziskave in gospodarstvo dr. Manfredom Steinerjem in njegovo sodelavko Irene Linke.

Dovoljenje za opravljanje čezmejnih storitev velja eno leto. Po preteku enega leta morajo podjetniki prijavo čezmejnih storitev obnoviti. V ta namen je potrebno izpolniti ustrezen obrazec, dokumentov pa ni potrebno ponovno prilagati.

Delodajalec mora s predpisanim obrazcem elektronsko prijaviti tudi vse zaposlene, ki jih podjetje napotuje na delo v Avstrijo. Pristojni organ za prijavo zaposlenih je zvezno ministrstvo za finance na Dunaju.

stalno bivališče v Sloveniji, lahko zaprosijo za vizum z veljavnostjo do 6 mesecev na avstrijskem veleposlaništvu v Ljubljani.

Državljeni tretjih držav, ki so zaposleni v slovenskih podjetjih, se lahko pred pričetkom opravljanja storitev v Avstriji za vse podrobnosti in dodatne informacije obrnejo tudi neposredno na avstrijsko veleposlaništvo v Ljubljani.

Zdenka Bedekovič

Kulturni kotiček

Piše: Roman Končar

Večnost neke uglasbene poezije...

So pesniki in so – pesniki. So tisti, ki rime »klepljejo« skupaj za lastni užitek in jih, praviloma, ne kažejo soljudem, zaradi tega ali onega vzroka. Potem so tisti, ki jih prav tako »klepljejo« skupaj, pa jim umanjka »tisto nekaj«, kar modri ljudje poimenujejo »strokovna samoomejitev«, tista, vsebinsko-izvedbena, ko se zaveš, da tvoji »dosežki« pač niso nekaj, kar bi kakorkoli lahko zanimalo še koga drugega, razen tebe. No, in potem so tisti, ki – delajo poezijo.

Tisto pravo, ganljivo, povedno in brezčasno – poezijo. In čisto na koncu so še ljudje, ki znajo in zmorejo to, pravkar omenjeno poezijo, tudi uglasbiti in jo na tak način narediti nekako še bolj dostopno soljudem. Za vse večne čase.

Eden takih je zagotovo Andrej Šifrer. Zaradi vsaj nekaterih njegovih v verze ujetih umotvorov si ga drznem poimenovati za resničnega in vsega globokega spoštovanja vrednega pesnika slovenskega, za tisto »sol naroda«, kateri je ljubi Bog naklonil toliko izpovednega, da malokomu. Izpovednega v smislu misli, ki jih že desetletja lovi v svoje besedne zveze verzificirane, ta gorenjski trubadur, pa izpovednega tudi v smislu glasbe, ki je stalna spremljevalka njegovih izpovedi, namenjenih in dostopnih resnično najširšemu možnemu krogu poslušalstva.

Pred mnogimi leti je bilo, ko sva se z Andrejem prvič usod-

no, delavno srečala. Operiran sem bil tistihmal, prvič, na hrbtnici in ležal sem v prostorih ljubljanske ortopedske klinike, malodane nepokreten. Pa so mi prišli povedat, da prijatelj Igor Šmid, slovenski režiser filmsko-televizijski in prijateljica Tatjana Trtnik, ena najizvirnejših in najbolj lucidnih žensk na naši nacionalki, snujeta in načrtujeta posebno serijo, humoristično-vzgojno-igrano, ki sta jo naslovila »Pri Periskopovih«.

V njej naj bi, kot igralke in igralci, nastopili vsi, ki smo takrat ustvarjali slovite tv oddaje »Periskop«, ki so bile med ljudmi izredno priljubljene. Nastopili naj bi, torej, Desa Muckova, pa Jos Zalokarjev, pa Blažka, takrat še Müllerjeva, pa Rok, današnji pravnik in – moja malenkost. Dodobra me je vzburla ta, meni v bolniško posteljo prinesena vest in mi ni in ni dala miru, ne podnevi, še manj ponoči. Tuhtal sem, kako bi vendarle prepričal zdravnike, da bi me nekako izpuštili na to snemanje, tuhtal sem in tuhtal... In sem tudi dohtal.

Prosil sem takratnega, zdaj že pokojnega prijatelja, ki me je operiral, dr. Splichala, da narediva nekaj, kar je sicer morebiti res mejilo na vsaj rahlo, če že ne na popolno norost... Predlagal sem mu namreč, da naj mi odobri začasni odpust iz bolnice, zraven sem pa dodal, da naj mi posodi tudi posteljo, v kateri sem sicer post-operativno okrevaj. Gledal me je, z dodobra izbuljenimi očmi, in ni točno vedel, ali se hecam, ali sem totalno nor. Ko je uvidel, vidno preseščeni dohtarski moj prijatelj, da mislim hudo zelo resno, je rekel: »Veš kaj, Roman, da si nor – to sem vedel. Da sem pa tudi jaz vsaj tako nor, kot si ti – no, to sem se pa pravkar odločil. Bomo uredili prevoz in zate in za tole tvojo, no, tebi na posodo dano posteljo našo, pa pojdi in snemajte. Samo,

da se mi ne ganeš iz postelje. Lahko igraš v postelji, leže, če te bodo gledali, vstati pa ne smeš. Dogovorjeno?« Tako je zaključil svoj mini-govor, jaz sem pa že piskal in vriskal od nepopisne sreče. In Igor in Tatjana sta z veseljem sprejela moje noro idejo, prepeljali so tako mojo malenkost, skupaj z izposojeno posteljo, »direkt ke u studije ljubljansko-televizijske«, in smo snemali.

Eden izmed gostov v eni izmed tv oddaj iz omenjenega cikla »Pri Periskopovih« je bil tudi Andrej Šifrer. Ko me je zagledal, ležečega in prav nič mirujočega v postelji bolniški, si je, kakopak, dal duška. Njegovim, sicer resnično prizanim in hudomušnim dovtipom ni bilo ne konca, ne kraja. S seboj je imel, spet kakopak, svojo obvezno kitaro in je, tudi med odmori med posameznimi »snemalnimi minutami«, sproti pesnil in pel »pesmi dovtipnice«, ki so šle, skorajda vse po vrsti, na moj rovaš – kakopak! Smejali smo se »kt pr norcih« in ko je bilo treba potem, po odmorih, resno in odgovorno zaigrati pred kamerami, so nas spomini na vragolije med odmori tako zelo dekoncentrirali, da smehu ni bilo ne konca, ne kraja – tudi med zaresnim snemanjem. Andrej je namreč znal med nas, soljudi, trositi toliko pozitivne energije, pa toliko tiste nenarejene, pristne in sočne, totalno sproščujoče »zajebancije«, da smo dobesedno lulali od smeha, vsi, kar nase je bilo pred kamerami. Andrej je znal in zmogel (no, saj to, hvala Bogu, zna tudi še dandanašnji!) razveseljivati (in s tem – posredno – tudi razbremenjevati!) vse prisotne na tako človeško neposredno topel in iskriivo iskren način, da si se njegove dobre volje dodobra nalezal, še sam nisi vedel ne kdaj, ne kako. Takrat je pel tisto svojo znamenito pesmico o hčerki Evi, in mi smo na vsa grla peli z njim. Spontano, iz globin naših src ganjeno in predvsem – tako zelo zares, da se je kadilo od vzhicene radosti življenjske. Je pa znal, naš Andrej, tudi resno in odgovorno vse skupaj pripeljati do zelenega in predvsem do pričakovanega (s strani Igorja in Tatjane načrtovanega) konca.

Posneli smo vse, kar je bilo na urniku, Andrej pa ni odnehal. Spomnim se, da se mu je, oziroma se nam je, potem, po snemanju, ob moji bolniški postelji, pridružila kar celotna ekipa, ki je televizijsko udejanjala omenjeno serijo. In smo peli in peli in še enkrat peli, do nezavesti smo prepevali in smo se imeli nepopisno in tudi nepozabno – lepo. Ja, nepozabno, zelo verjetno pa tudi neponovljivo – prelepo, ne le lepo.

Hvala ti, dragi Andrej, slovenski pesnik, ki boš v moji duši zapisan kot presežek slovenskega. Za vse večne čase. Ker to preprosto tudi si – slovenski presežek pesniški. Amen!

Malo za šalo

Uprava

Jure se je oglašil pri prijateljici v občinski upravi in jo vprašal:

»Prejle sem bil pri tvojemu kolegu v sosednji pisarni. Povej mi, kaj ta človek sploh dela?«

»Ne vem. Tu je že dve leti, pa so mu šele včeraj zmontirali novo mizo!«

Jure: »Kaj pa delaš ti?«

»Njemu pomagam«

IZRAČUN AKONTACIJE DOHODNINE OD DOHODKA IZ ZAPOSLOTITVE

DAVČNE OLAJŠAVE

1. Splošna olajšava

Višina skupne splošne olajšave je odvisna od višine skupnega dohodka v letu 2014:

Če znaša skupni bruto dohodek v evrih/mesečno		znaša splošna olajšava v evrih/mesečno
nad	do	
0,00	905,53	543,32
905,53	1.047,57	368,22
1.047,57		275,22

2. Osebnolajšave

v evrih/mesečno

invalidu s 100% telesno okvaro	1.471,57
olajšava za prostovoljno dodatno pokojninsko zavarovanje	234,92
posebna olajšava za rezidenta, ki se izobražuje in ima status dijaka ali študenta	206,42
za prvega otroka in za vsakega drugega vzdrževanega družinskega člana	203,08
za vzdrževanega otroka, ki potrebuje posebno nego	735,83

za drugega vzdrževanega otroka	220,77
za tretjega vzdrževanega otroka	368,21
za četrtega vzdrževanega otroka	515,65
za petega vzdrževanega otroka	663,09

• za vse nadaljnje vzdrževane otroke se olajšava glede na višino za predhodnega vzdrževanega otroka poveča za 147,44 evra

DOHODNINSKA LESTVICA

Akontacija dohodnine od dohodka iz zaposlitve, ki ga izplača glavni delodajalec, se za leto 2014 izračuna na podlagi Pravilnika o določitvi olajšav in lestvice za odmero dohodnine za leto 2014 (Uradni list RS, št. 108/2013):

Če znaša neto davčna osnova v evrih/mesečno		znaša dohodnina v evrih/mesečno	
nad	do		
0,00	668,44	16 %	
668,44	1.580,02	106,95 + 27 %	nad 668,44
1.580,02	5.908,93	353,08 + 41 %	nad 1.580,02
5.908,93		2.127,93 + 50 %	nad 5.908,93

SINDIKALNA LISTA - JUNIJ 2014

1. Dnevnice :

1.1. Dnevnice za drobno gospodarstvo

(od 01. 12. 2010 naprej):

- cela dnevnicca, nad 12 do vključno 24 ur 15,02 €
- polovična dnevnicca, nad 8 do 12 ur 7,51 €
- znižana dnevnicca, 6 do 8 ur 5,26 €

1.2. Dnevnice za obrt in podjetništvo

(od 01. 07. 2010 naprej):

- cela dnevnicca, nad 12 do vključno 24 ur 17,00 €
- polovična dnevnicca, nad 8 do 12 ur 8,50 €
- znižana dnevnicca, 6 do 8 ur 6,20 €

2. Kilometrina:

Za prevoz na službenem potovanju z lastnim prevoznim sredstvom znaša povračilo stroškov prevoza za vsak kilometer:

0,37 €

3. Nadomestilo za ločeno življenje:

- po KP za obrt in podjetništvo ter po KP med delavci in družbami drobnega gospodarstva

334,00 €

4. Prenočevanje:

Stroške prenočevanja dobi delavec povrnjene v višini zneska na predloženem računu.

5. Regres za prehrano (za dan prisotnosti na delu):

- po KP za obrt in podjetništvo (od 01. 01. 2012 naprej) 4,90 €
- po KP med delavci in družbami drobnega gospodarstva (od 01. 12. 2010 naprej) najmanj 3,56 €

6. Prevoz na delo in z dela:

- po KP za obrt in podjetništvo (od 01. 07. 2010 naprej): v višini 100% cene javnega prevoza

Če ni možnosti javnega prevoza, znaša povračilo stroškov prevoza za vsak kilometer (od 01. 07. 2010 naprej):

0,18 €

- po KP med delavci in družbami drobnega gospodarstva (od 01. 12. 2010 naprej): v višini 65% cene javnega prevoza.

Če ni možnosti javnega prevoza, znaša povračilo stroškov prevoza za vsak kilometer (od 01. 12. 2010 naprej):

0,15 €

7. Nagrade dijakom in študentom na praktičnem usposabljanju:

letnik	dijak	študent
prvi	90,00 €	170,00 €
drugi	120,00 €	170,00 €
tretji in četrti	150,00 €	170,00 €

Nagrade ne izključujejo štipendij.

8. Jubilejne nagrade:

a) po KP za obrt in podjetništvo (od 01. 01. 2014 naprej):

član SOPS: nečlan:

- za deset let delovne dobe pri zadnjem delodajalcu	610,90 €	458,18 €
- za dvajset let delovne dobe pri zadnjem delodajalcu	916,36 €	763,63 €
- za trideset let delovne dobe pri zadnjem delodajalcu	1.221,81 €	1.069,08 €

b) po KP med delavci in družbami drobnega gospodarstva:

- za deset let delovne dobe pri zadnjem delodajalcu	610,90 €
- za dvajset let delovne dobe pri zadnjem delodajalcu	916,36 €
- za trideset let delovne dobe pri zadnjem delodajalcu	1.221,81 €

9. Odpravnina ob upokojitvi:

- po KP za obrt in podjetništvo ter KP med delavci in družbami drobnega gospodarstva (oziroma v višini dveh povprečnih mesečnih plač delavca za pretekle tri mesece, če je to zanj ugodnejše) 3.054,52 €

10. Solidarnostna pomoč:

1.527,26 €

11. Regres za letni dopust:

- po KP za obrt in podjetništvo najmanj	797,04 €
- po KP med delavci in družbami drobnega gospodarstva najmanj največ	797,04 € 1.068,45 €

Po podatkih Statističnega urada Republike Slovenije je znašala povprečna mesečna plača na zaposleno osebo v podjetjih in drugih organizacijah v Sloveniji v **marcu 2014** bruto **1.526,36 €** oziroma neto **996,97 €**, za obdobje I. - III. pa bruto **1.527,26 €** oziroma neto **999,01 €**.

Sindikat obrti in podjetništva Slovenije
Martin Muršič, generalni sekretar

PLAČE PO KOLEKTIVNI POGODBI ZA OBRT IN PODJETNIŠTVO

Skladno z 59. členom Kolektivne pogodbe za obrt in podjetništvo (Ur. l. RS št. 92/2013) znaša najnižja osnovna plača od **1. januarja 2014 naprej**:

I. tarifni razred	586,92 €
II. tarifni razred	610,17 €
III. tarifni razred	641,64 €
IV. tarifni razred	656,37 €
V. tarifni razred	695,97 €
VI. tarifni razred	797,83 €
VII. tarifni razred	933,63 €
VIII. tarifni razred	1.046,79 €

* Ker je povprečna letna inflacija v obdobju januar–december 2013 v primerjavi z obdobjem januar–december 2012 preseгла 0,5%, so se najnižje osnovne plače po tej kolektivni pogodbi in osnovne plače delavcev za leto 2013, za mesec januar 2014 in naprej povečale za dejansko povprečno letno inflacijo, za 1,8% (vir: SURS).

PLAČE PO KOLEKTIVNI POGODBI MED DELAVCI IN DRUŽBAMI DROBNEGA GOSPODARSTVA

Skladno s Tarifno prilogo Kolektivne pogodbe med delavci in družbami

drobnega gospodarstva (Ur. list RS, št. 94/2010) znaša izhodiščna plača od **1. februarja 2014 naprej** najmanj:

I. tarifni razred	556,27 €
II. tarifni razred	634,15 €
III. tarifni razred	712,00 €
IV. tarifni razred	801,01 €
V. tarifni razred	895,57 €
VI. tarifni razred	1.068,02 €
VII. tarifni razred	1.212,65 €
VIII. tarifni razred	1.446,27 €
IX. tarifni razred	1.735,53 €

*Najnižje osnovne plače po tej KP se v mesecu februarju tekočega koledarskega leta povečajo v višini povprečne letne stopnje rasti cen življenjskih potrebščin preteklega leta glede na predpreteklo leto v RS, v skladu z objavo Statističnega urada RS (SURS).

V obih razpredelnicah navedenim zneskom je treba prišteti dodatek na skupno delovno dobo (0,5 odstotka za vsako leto delovne dobe), in morebitne dodatke zaradi naporov in težkih pogojev dela.

MINIMALNA PLAČA: Minimalna plača za zaposlenega, ki dela polni delovni čas, je od **1. januarja 2014 naprej** določena v višini bruto **789,15 €**.

ZAJAMČENA PLAČA: Po sklepu Vlade republike Slovenije znaša zajamčena plača od **1. avgusta 2006 naprej** bruto **237,73 €**.

SOPS Sindikat obrti in podjetništva Slovenije

Glavni odbor, Malgajeva 5, 1000 Ljubljana,
tel.: 08/205 26 83, faks: 08/205 26 84, e-naslov: sops@siol.net

DEL DOHODNINE NAMENITE SINDIKATU!

Vsak davčni zavezanec, ki plača dohodnino, lahko delček te dohodnine (do 0,5 odstotka) nameni namesto v državno blagajno za financiranje različnih humanitarnih, kulturnih in drugih splošno koristnih društev, organizacij in sindikatov. Za to mora samo izpolniti poseben obrazec »**Zahteva za namenitev dohodnine za donacijo**« in ga poslati na naslov **Davčna uprava RS, p. p. 107, Davčna ulica 1, 1001 Ljubljana**, ali na svojo davčno izpostavo.

DONACIJA VAS NIČ NE STANE!

Vsi, ki se boste odločili nameniti del dohodnine Sindikatu obrti in podjetništva Slovenije, nam sporočite vaš naslov na tel. št.: **08/205 26 83** ali na e-naslov: **sops@siol.net** in poslali vam bomo že izpolnjen obrazec, ki ga morate le še podpisati in poslati na omenjeni naslov davčne uprave. V sindikatu bomo ta sredstva namenili za solidarnostne pomoči delavcem, ki živijo v težkih socialnih razmerah ali pa so utrpeli posledice elementarne nesreče.

Za vašo donacijo se vam v imenu delavcev že vnaprej zahvaljujemo!

OBVESTILO

MIRNO REŠEVANJE SPOROV V OBRTI IN PODJETNIŠTVU

Delodajalce, ki opravljajo obrtno dejavnost in obrti podobne dejavnosti in druge delodajalce, ki so člani Združenja delodajalcev obrti in podjetnikov Slovenije – GIZ, ter pri njih zaposlene delavce vabimo, da se v primeru medsebojnih individualnih in kolektivnih sporov, preden izberete drago, dolgotrajno in negotovo rešitev na sodišču, poslužite mirnega reševanja sporov s posredovanjem ali arbitražo, ki vam ga zagotavljata:

Sindikat obrti in podjetništva Slovenije

in

Združenje delodajalcev obrti in podjetnikov Slovenije – GIZ.

Za podrobnejše informacije se obrnite na:

SOPS Sindikat obrti in podjetništva Slovenije

Glavni odbor, Malgajeva 5, 1000 Ljubljana, tel.: 08/205 26 83,
faks: 08/205 26 84
e-naslov: sops@siol.net

SOPS Sindikat obrti in podjetništva Slovenije

Glavni odbor, Malgajeva 5, 1000 Ljubljana,
tel.: 08/205 26 83, faks: 08/205 26 84, e-naslov: sops@siol.net

DELAVCI V OBRTI IN PODJETNIŠTVU POSTANITE ČLANI SINDIKATA!

Sindikat obrti in podjetništva Slovenije - SOPS je edina interesna organizacija delavcev v obrti in podjetništvu, ki je podpisnik obeh kolektivnih pogodb (Kolektivne pogodbe za obrt in podjetništvo in Kolektivne pogodbe za drobno gospodarstvo), ki urejajo vaše plače in nadomestila: regres za dopust, regres za malico, povračila stroškov prevoza na delo in iz dela, višino dnevnic, kilometrino, terenski dodatek, solidarnostne pomoči, jubilejne nagrade itd. ter ostale pravice iz dela, vključno z dopustom.

Da boste lahko vplivali na svoj materialni in socialni položaj, vas vabimo, da se nam pridružite!

Člani sindikata imajo zagotovljeno brezplačno pravno pomoč pri uveljavljanju njihovih pravic iz delovnega razmerja in mirno reševanje sporov iz delovnega razmerja ali iz statusa samozaposlenosti, s pomočjo mediacije ali arbitraže.

SKUPAJ BOMO MOČNEJŠI!

Za podrobnejše informacije o včlanitvi v Sindikat obrti in podjetništva in njegovem delovanju se obrnite na območno organizacijo sindikata, ki vam je najbližja:

Osrednjeslovenska območna organizacija

Parmova ulica 51, 1000 Ljubljana
Tel.: 01/ 300 01 00
Faks: 01/ 300 01 07
E-naslov: obm.lj@zsss-sindikati.si

Območna organizacija Savinjska

Gledališka 2, 3000 Celje
Tel.: 03/ 425 57 00
Faks: 03/ 425 57 15
E-naslov: mojca.stropnik@sindikati-zsss.si

Šaleško-savinjski sindikati

Prešernova cesta 1, 3320 Velenje
Tel.: 03/ 898-27-50, 03 / 898-27-51
Faks: 03/ 898-27-61, GSM: 041/ 738-141
E-naslov: salesko.savinjski.sindikati@gmail.com

Območna organizacija Gorenjska

Poštna ulica 4, 4000 Kranj
Tel.: 04/ 201 78 50
Faks: 04/ 201 78 55
E-naslov: danica.mohoric@sindikati-zsss.si

Območna organizacija Pomurje

Kardoševa 2, 9000 Murska Sobota
Tel.: 02/ 522 37 40
Faks: 02/ 522 37 45
E-naslov: joze.turkl@sindikati-zsss.si

Območna organizacija Spodnje Podravje

Čučkova ulica 1, 2250 Ptuj
Tel.: 02/ 771 67 11
Faks: 02/ 771 67 15
E-naslov: zvonka.kolednik@sindikati-zsss.si

Območna organizacija Primorska in Notranjska

Partizanska 15, 6210 Sežana
Tel.: 05/ 730 23 50
Faks: 05/ 734 41 99
E-naslov: bojan.kramar@sindikati-zsss.si

Območna organizacija Podravje in Koroška

Neratova ulica 4, 2000 Maribor
Tel.: 02/ 234 83 02
Faks: 02/ 234 83 13
E-naslov: breda.crnec@sindikati-zsss.si

Območna organizacija Dolenjska, Bela krajina in Posavje

Cvelbarjeva 3, 8000 Novo mesto
Tel.: 07/ 337 58 10
Faks: 07/ 337 58 21
E-naslov: oodbkps@sindikati-zsss.si

S ŠTUDIJSKEGA OBISKA V AMSTERDAMU

